

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe un jum. . 14 "
Pe o lună . 2-40 "

Nr. de Duminică
pe un an . 5 Cor.
Pentru România și
America . . 10 Cor.

Nr. de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA
Deak Perencz-utca 36.
INȘERTIUNILE
se primesc la admisi-
trație.
Muzicanta publică și Loc de
schimb costă fiecare gh. 20 Bl.
Manuscripte nu se re-
polază.
Telefon pentru oraș și
sositat 302.

Reacțiune pe toată linia.

Nu putem să tăgăduim că, în mișcările politice din anii din urmă, ni s'a dat ocazia, așa de rară, să vedem apărind în arena publică vre-o câțiva fruntași maghiari, la cari am privit cu oarecare încredere. Ori cât de nelămurite și de contradictorii chiar s'au arătat opiniile lui Juszt, ele au găsit totuși un răspuns simpatice în rîndurile multora dintre noi. Și ori cât de trecătoare și de lipsită de fapte reale a rămas scurta activitate ministerială a lui Kristóffy, ea a lăsat totuși urme adânci de încredere în sînul cetățenilor nemaghiari.

Faptul că toți acei puțini, cari mai reușesc măcar în trecut să ne câștige pentru ideile lor și să ne apropie de danșii, sînt bărbați cu convingeri pronunțate democratice, rămâne foarte caracteristic pentru noi și este în același timp o vădită indicație pentru viitor. S'a probat astfel, că noi, Românii nu sîntem de loc vrăjmași ai unei apropieri și ai colaborării frățești pentru binele țării, când această apropiere se face pe o bază cu totul democratică. Acela care vine în numele votului egal și secret, cum au îndrăznit să vină într-o clipă cei doi bărbați amintiți; acela care desfășură steagul celei mai largi noțiuni de egală îndreptățire a cetățenilor, — ne va fi totdeauna binevenit și ne va găsi pururea gata de înțelegere.

Căci este în natura stărilor din această țară și este în firea noastră stabilită, că frământările dintre noi nu vor înceta, până

în momentul în care opinia publică din Ungaria va țâri în fruntea cămei un guvern, compus din elementele cele mai fanatice pentru ideile democratice.

Experiențele, făcute însă chiar în cazurile din urmă, ne învață că timpul de izbândă a acestor idei este foarte departe. În poporul maghiar și în părțile conducătoare spiritul de reacțiune este atât de înrădăcinat, încât vor trebui să treacă decenii întregi, pentru ca mulțimea să treacă prin prefacerile de lipsă.

Populația maghiară dela Arad, care a ascultat, delirantă, teoriile atât de democratice și de largi ale lui Kristóffy, a votat peste câte-va zile cu Tisza, reprezentantul cel mai incarnat al reacționarismului. Și partidul lui Juszt, care se poate lăuda cu cele mai îndrăznețe reforme, proiectate de dragul poporului și al mușimei de jos, a fost decimat în ultima campanie electorală ca Austriacii la Königgratz.

Despre adevărul acesta, adică despre starea cu totul retrogradă a spiritului societății maghiare, despre egoismul ei cel mare și absoluta intoleranță față de alți cetățeni, trebuie să ținem seama, căci conflictele zilnice și seria nesfârșită de persecuțiuni la spiritul acesta se reduc.

Văzând viața noastră publică, cum se petrece ea în cadrul legilor și administrației acestei țări, prima constatare, ce trebuie s'o facem, este într'adevăr spiritul reacționar, care se manifestă în toate și dă Ungariei,

sub raportul cuceririlor moderne, aspectul celei mai refractare și mai feudale țări din Europa.

Dela 1848 încoace aristocrația maghiară, din care se compune clasa conducătorilor politici, n'a făcut nici un progres spre o nouă mentalitate, ci își deapănă firul tradițiilor înguste și al deprinderilor reacționare. Guvernele țării, expres a tipică a acestor aristocrați, strămți la minte și la suflet, se hrănesc din aceleași idealuri moștenite și învechite și și întocmesc legi și instituții după calapodul perfectului reacționar, care, în dorința sa de îngrădire a drepturilor omenești, atinge uneori margini ridicole. Umblați în școala politică austriacă a lui Metternich de urâtă aducere aminte, fruntașii Maghiarilor s'au întărit și mai mult în pornirile lor de încătușare a oricărui libertăți pentru alții. Procurorii de astăzi și zbirii cu pene de cocoș, numiți jandarmi, pe cum și felul cum se face paza legilor, sînt tot rămășițele acelor vremuri blestemate, când temnițele austriace și de aiurea gemeau de victimele libertății cuvântului.

Șicanele cele multe în viața socială, teoroarea față de orice avânt cultural, reprimările tuturor sentimentelor, nutrite de alte naționalități, sînt măsuri în afară de lege și drept și nu pot avea explicare în duhul reacțiunii maghiare, care înlocuiește legea cu omul, substituindu-i-se. Mai mult. Putea fără de rușine a acestei reacțiuni în politica Maghiarilor s'a coborît atât de adânc, încât în timpul actualului guvern a încetat și libertatea individuală. Flăcării noș-

FOIȚA ZIARULUI >TRIBUNA<.

Insemnările unui gazetar.

Septembrie.

Sînt clipe în viața unui om cari trebuiesc bine prinse. Aceste clipe au ceva deosebit, sînt rare, și din ele pornește farmecul, ori durerea, ori fericirea, ori dorul ce veșnic e în fundul sufletului așa dupăcum înțelegi ce e viața. Și când te întâmplă aceste clipe, așa de mult așteptate, atunci, le sfîrșești, te închini la ele și le cristalizezi bine în simțirea ta. Înțelesul și farmecul lor atîrnă dela sensibilitatea individului.

De i fiți bine venite voi clipe scumpe pentru mine! Cu ce sete vă așteptam! Cât zbucium a pornit din sufletul meu; cum am înfrigurat în așteptarea voastră, iar când astăzi ați sosit, nu știu în care palat al gândirii mele să vă eternizez, și nu știu dacă întregia mea simțire vă e de ajuns. Știu atât că firea mea e mișcată, că par'că o lumină curată îmi luminează viața, că peste frământarea mea sufletească e un aer binefăcător, ceva nou se petrece în mine, în gândurile mele, în viața mea tristă. Orizonturi largi văd dinaintem. E un izvor unde eu cel inselat mă duc și-mi răcoresc tot zbuciumul sufletesc. Și cu ce palmă aș întreba aceste clipe: De ce ați venit? Sănteți cele visate de mine, cele cari v'am chemat în atîtea nopți plîns, ori sănteți numai trecătoare?

...Ai plecat!

În jurul acestui cuvânt mi-s toate gândurile și

rațiunea. Și după clișuri întregi de contemplație, mă pomenesc că buzele mi tremurînde zic: — *A plecat..*

Ce faci și ce faci acel de-acasă? Nu l cunosc și cu toate astea mi-l dor să-l văd. Arată-le dragostea mea ce-l împrejmuiește. Imi închipul ce zburdalnică trebuie să fie sursoara d.v. cu părul blond și creț. E o icoană de gingășie. Iar dta visătoare, din pridvorul casei, privești la apusul soarelui în aceste zile de toamnă — și cine știe unde te duc gândurile..

Noaptea, ceasul 3.

Am isprăvit același muncă de redacție.

La miezul nopții, când încep să porniască mașinile tipografice, uruitul roților și al curentului electric, are o muzică nespuse de duioasă, încât nu-l seară, să nu mă cutremur. Această muzică barbară are un deosebit farmec. E ca un plîns, ca o poveste tristă, par'că s'ar dolni viața noastră a visătorilor, cum se scurge clipă cu clipă, cum energia și simțirea se nimicește la măsura ta de scris, și cum din gândurile tale, din viața ta sufletească trimiești și incolțești, departe, în simțirea unui neam: irezirea la o nouă viață, și-n schimb din sacrificiul acesta nu te alegi cu nimic.

De acela de câte ori începe această muzică, o clipă rămîi pe gânduri, te cutremuri, un oțat și-se desprinde din suflet și obsedat prinzi înainte gândurile pe hărțile.

Și cu toate că această viață și muncă e așa de obositoare, cu toate că câte-odată ești amărît și desgustat până 'n adîncul sufletului, o noapte,

o zi dacă lipsești dela redacție, din camera largă și goală doar cu măsura ta și vrafurile de jurnale, te cuprinde un dor, simți că nu poți trăi și alergi să te așezi pe același scaun, să-ți razimi fruntea obosită în mîni și să scrii. Această viață cu toate lipsurile ei, are clipe așa de sfinte pe cari nimeni nu le poate așa bine înțelege ca bieții gazetari. Acești oameni cari trebuie să știe toate, să pule o lume la cale, să agite noroade, să vorbească de regi și durerile tuturor, numai de a lor niciodată!

Mă strecor ca o umbră pe ușițele puștii.

Se cunoaște că a venit toamna, căci e rece și această receală îți aduce aminte de mulie, cum pentru noi, numai Henri Murger ar ști să le descrie. Și ce frumoasă noapte și ce farmec! Doar câte un trecător înfriztat de mai vezi, câte o biată femeie pierdută — acesta suflete nenorocite, — câte un sgomot al unei trăsuri, și n colo tăcere. E aceeași liniște care are o deosebită înfățișare în orașele mari. S'a mai ogolit par'că viața plină de patimi și mizerii în care se flerbe atâtea dureri și bucurii ca 'ntr'un infern. Candelă de aur din lumea abstră, luna, trimite același lumină de veacuri, cu același poezie sfântă ce 'n vecl nu se va sfîrși. Dacă ești suflet simțitor nu se poate să nu îți pierzi privirea în sus, în nemărginirea aceasta, cu diamante ce scilipsesc, ce-ți fură din simțire aduceri-aminte.

Mă găsesc în aceeași cafenea, după aceeași masă de marmoră. Pentru viața noastră cafeneaua are o deosebită însemnătate. Pentru noi nu e un local ca pentru pierde-vară, ori jucători de cărți, ori derbedei. Pentru noi acest cuvânt și acest locaș are altă însemnătate.

tri, purtători de brâne românești, nu mai au astăzi siguranța vieții...

Sântem așa dar sub un regim de cea mai neagră reacțiune. Zilnic și pe toată linia îi simțim sarcina apăsătoare și suferințele cresc și se adună grămadă și ne produc o zilnică îngrijorare. Ceeace se întâmplă în această țară este o faptă vinovată. Spiritele noastre se întărită prin dese provocățiuni. Stăm și ne gândim la toate îndrăznelile aceste, întrebându-ne: unde o să ajungă iară raporturile dintre popoarele Ungariei, dacă tensiunea aceasta a spiritului public va continua multă vreme? Cari sânt probele de civilizație ale Maghiarilor, dacă nu se găesc pînăre dînșii bărbații necesari, cari să recunoască rătăcirea? Este momentul, ca să-și dea seama guvernele de un mare adevăr, anume, că orice mișcare atât de reacționară, care seamănă vânt, va provoca o contra-mișcare, — cu furtună! Și grea răspundere își asumă un guvern, când cunoaște încordarea generală și starea asta de fierbare și nu ia măsuri de întâmpinare a unei catastrofe fatale.

Revenim. În legătură cu versiunea cea mai nouă ce-am primit ieri asupra raporturilor extra-naționale ale dlui Birăuș — de altfel notorie — am convenit să dăm răgaz autorizațiilor de astăzi, pentru a și lămuri definitiv relațiile cu »autorizata« de odinioară, pentru că nu de morala politică a dlui Birăuș este vorba, ci de morala politică a partidului. Situația nelămurită de astăzi produce zăpăceală în opinia publică și îngădule ca supt firma partidului nostru național să se încurce ițele chestiunii naționale, tocmai acum, când se cere o situație lămurită, în sus și în jos — deopotrivă. Cu alte cuvinte se impune o declarație categorică și autorizată din partea șefului de partid.

Convenția militară turco-română desmintită. Corespondentul bucureștean al ziarului *Kölnische Zeitung* desminte în modul cel mai categoric informația lansată de ziarul parizian *Matin* și înregistrată și

de noi, că între România și Turcia s'ar fi încheiat o convenție militară? E adevărat însă că guvernul român dorește să menție relații amicale cu Turcia, țintind astfel asigurarea păcii în Balcani. Guvernul român n'are de gând să și părăsească politica tradițională și dorește să menție în marginile posibilității relații amicale cu toate statele învecinate.

O desmintire de acelaș senz a apărut și în organul semioficios al guvernului român, în *Independance Roumaine*.

Contele Khuen-Héderváry în Viena. Președintele consiliului, contele Khuen-Héderváry a plecat aseară la Viena, ca să participe la serbările ce se organizează azi și mâine în cinstea împăratului Wilhelm II. Joi primul-ministru va lua parte la consiliul de miniștri comun, ce se va întruni pentru a fixa budgetul cheltuielilor comune și pentru a hotărî termenul de începere a sesiunii delegaționale. Vineri primul-ministru se va înapoi la Budapesta și probabil că tot Vineri va avea loc un consiliu de miniștri, care va stabili definitiv proiectul de budget pentru exercițiul anului viitor.

Intâia ședință a camerei, se va ține în 26 Septembrie, când se va fixa numai ordinea de zi a ședinței următoare.

Impăratul Germaniei la Viena. În legătură cu vizita lui Wilhelm la Viena ziarul »Pol. Korrespondenz« publică următoarele: Vizita împăratului Germaniei la Viena e o nouă dovadă despre admirabilele relații dintre cei doi domnitori. Ca și la înălțările de mai înainte, se va da cu această ocazie expresie relațiilor prietenești atât de strânse, ale popoarelor din monarchie și Germania. Căia vreme va petrece împăratul german aici, desigur i-se va arăta marea simpatie de care se bucură în monarchie precum și felul călduros cu care e răsplătit pentru bunăvoința care a arătat-o față de noi, și popularitatea de care se bucură aici.

Drepturile armatei — intangibile. Ziarul vienez »Reichspost«, prevenind agitația ce-o întreprind în timpul din urmă ziarele ungurești pentru realizarea himericilor lor pretenții militare, face într'un articol mai lung următoarele declarații categorice:

Dacă articolul (e vorba de-un articol apărut în ziarul guvernamental »Pester Lloyd«) e interpretul părerilor guvernului ungar, ceeace se poate presupune, atunci avem de a face cu un nou atac unguresc, a cărui scop e să realizeze concesiile militare, sau cu alte cuvinte: fărâmițarea treptată a armatei comune. Răspunsul guvernului austriac, precum și al miniștrilor comuni nu poate să fie decât unul singur și anume: respingerea, necondiționată. Faimoasa majoritate parlamentară a contelui Khuen ori e loială și în cazul acesta n'are nevoie de astfel de concesiile, ori nu e loială și atunci n'avem nevoie de ea, precum n'avem nici de contele Khuen, trebuind să manifestăm față cu el același altitudine, pe care am păstrat-o față cu înaintașul său șovin. Dacă am putut lăsa ani de zile să sufere armata, n'am făcut-o aceasta ca acum, de dragul contelui Khuen s-o aservim totuși celor ce vor s-o îmbucățitească. Dinaintea concesiilor militare nu există posibilitatea unei bateri în retragere și nu există nici posibilitatea unei atingeri a punctului nostru de vedere.

Liga votului universal a ținut Dumineca trecută în Sătmár o mare adunare populară într'o grădină publică din oraș. În fața lumii care se adunase, cel dintâi a luat cuvântul baronul Bánffy Dezideriu, vorbind despre votul universal. Politologia fostului ministru de pe vremuri nu a fost menită să trezească ecou în mulțime pentru această reformă mult așteptată, ci mai mult să se proslăvească pe sine, și cu cunoscuta-i șiretenie de a vana efecte, spune că a sosit ceasul din urmă pentru înfrățirea în lege a acestei reforme, căci dela aceasta atârna existența Ungariei pentru viitor. Sbicluiește apoi păcatele guvernelor trecute și cu perfidia și resemnarea unui fariseu, se recunoaște a fi și el responsabil pentru ele.

»De ce să nu se aducă reforma — zice baronul Bánffy — când aceasta nu e nici în interesul special al mulțimii și nici al clasei privilegiate, ci

în aerul acesta stricat, în lumina aceasta bolnavă a becurilor, în cercul acesta de tipuri, poți studia, poți prinde subiecte, de multe ori te inspiri. Și-apoi ce să faci tu suflet stîngher, care nu ai nici o fînță să te înțeleagă, să-ți spuie ce înțelegi și să-ți arde simțirea, să-ți spuie cum înțelegi viața, care ți sânt planurile de luptă? Ți-i oiosre să te duci în camera ta, în acest sicriu al vieții, unde acelaș tăcere te întâmpină, unde același mobile vechi te enervează, unde acelaș pat par'că ți întinde brațele sfidătoare, să te cuprindă ca să ți odihnești corpul. Ojăile acestea sânt toate triste și la fel. Are dreptate poetul Vlahuță, când în »Dan« zugrăvește interiorul acesta de odaie sărăcăcios, cu acelaș lavoar în colț, cu acelaș oglindă murdară, cu acelaș masă la neregulă, cu tot complexul acesta ce ți apasă sufletul. Din când în când te muți în altă parte doar vel schimbă povestea tristă ce pornește din pereții, par'că de spital, a odăilor mobilate, de închiriat.

Și astfel, plictisit, e natural ca să te duci în cafenea, să-ți iai șvatțul obișnuit, să-ți desfăci bagajul de visuri și să faci planuri în viitor. Pe urmă te mai întâlnești cu prietenii de al tăl, cu »băieții« cum le zicem noi, cu figurile pale, cu zămbetul ironic pe buze, cu acelaș bătaie de joc

de lume, și pe când fel de fel de mizerii ne apasă, înșuleții, punem opare la cale, botezăm drame, descriem scene, rostim versuri, idile și câte altele.

De aceea să nu-ți faci o idee rea despre mine că zorile mă spuc în cafenea, iar când mă simt obosit, când tâmpile mă dor, când simt că nervii mă doboară atunci o iau înspre casă.

Lucașfăr blând, vei zice: dar ce rost are să-mi spuie acestea? O fac aceasta pentru că te consider un suflet ales, o femeie superioară, care înțelegi altfel viața.

Dacă nu te plictisești, zi cu zi îți voi așterne impresiile mele. Și oricât de sarbăd ar fi descrise sânt totuș o oglindă unde se poate vedea firea și sufletul unui om.

Dupăce trec ani, dupăce colbul uitării se așterne peste filele îngălbenite, când te cuprinde nostalgia atunci ești și de multe ori te trezești cu ochii umezi și cu'n regret în suflet...

În astă seară am primit o scrisoare dela un prieten bun din Moldova. De ani de zile nu ne-am văzut, și-ți poți închipui ce efect au avut

rândurile lui, când mă găesc aici și duios îmi aduc aminte din trecut, din vremea petrecută împreună, de anii tineri, de idealuri. Și ce frumos îmi scrie și cu ce cuvinte alese. Am citit scrisoarea de multe ori și nu mă satur. O duiosie se revărsă. Și când mă gândesc la talentul de-a scrie al lui, la simțirea aleasă pe care o are și ca ironie a soartei e un biet funcționar la o gară, într'un sat. Îi simt lângă mine, par'că-i aud glasul domol. Și cu toate că depăria ea ne desparte stau la sfat cu el, căci în imagina mea figura lui e veche, e vie, și fără vorbă, doar cu gândul îi pot spune, poate mai bine decât ar fi aici, prin câte am trecut de când nu ne-am văzut.

El e tot viător, pe când eu par'că m'am schimbat. El mă crede mulțumit, și la aceasta un zîmbet ironic mi se ivește la colțul gurii.

O bleșii mei prieteni, de demult, din anii tineri, din vremea idealismului, ei cred că sânt acelaș trubadur, nu vor să creadă că dela o vreme, dupăce te convingi de minciuna din viață, că simți un gol în suflet, că ești mai strălucit cu tine însuși și mai nefericit. Mă roagă să-i răspund și mă voi supune. Dar din pana mea nu va curge idealismul cald de altă dată, și din pricina aceasta și pe mine mă cuprinde o durere.

Fabrică de parchete,

Cluj—Kolozsvar.

Fabrichează orice parchete din stejar și carpen pe fond de asfalt.

Lucrări de cherestrea în orice mărime, în lemn de stejar, carpen și brad.

Primește prelucrarea completă a dusumelelor.

în interesul tuturor, fără excepție, și de ce n'am da drepturi fiecărui cetățean, care cu bani și sânge își plătește birul către patrie!»

Dar la sfârșitul acestor fraze umflate tipicul nostru orator nu uită să amintească, că partidul reformelor se va îngriji să asigure eghemonia rasei ungurești prin o împărțire »chibzuită« — bineînțeles — a circumscripțiilor.

E vechiul cântec în gama hodorogită a falșilor apostoli ungurești de până aci!

Comunitatea de avere în primejdie.

Caransebeș, 18 Septembrie.

În cele următoare voesc să aduc înaintea areopagului opiniei publice românești cea mai recentă încercare de a împăciui pe români ce o pune la cale guvernul actual. E vorba de *comunitatea de avere din Caransebeș*. Această instituție a fost, așa zicând, numai tolerată din partea guvernelor de până acum, deși cu toții știm că tuturor guvernelor le era un spîne în ochi. A fost tolerată însă, pentru că au crezut că nu e bine să li se ia românilor o instituție dăruită din partea Majestății Sale, drept recompensă pentru greșelile serviciilor ale foștilor grăniceri. N'au cutezat guvernele din trecut a se atinge de această instituție, deși au pregătit încă în anul 1898 terenul pentru viitoarele guverne, ca atunci când acestea vor cugeta că a sosit timpul să aibă o *bază legală*, să lipsiască pe grănicerii români de această puternică instituție. În 1898 s'a adus adecă o lege, articolul XXX, prin care i-se da ministrului de agronomie dreptul de a lua toate pădurile în administrația statului, i-se rezervă însă dreptul ca, la dorința expresă a comunităților de avere, să lase pădurile și mai departe în administrația acestora.

La timpul său comunitatea de avere din Caransebeș a și cerut, iar ministrul a conces, pe lângă împlinirea unor condițiuni, ca Comunitatea de avere să și administreze și pe mai departe pădurile sale prin oficiul propriu.

Între condițiile puse de ministru era *schimbarea statutului de serviciu* a oficiului de economie, o condiție, care după părerea noastră era justă, cu atât mai vârtos, că prin împlinirea acestei condiții, nu s'ar fi jignit întru nimic un drept exercitat până atunci din partea Comunității de avere, respective din partea comitetului acestuia.

Dar afară de aceste reflexiuni descrise pe scurt, încă o putere mare au rândurile lui: Mi-a adus aminte de Moldova, de câmpiile frumoase de lângă Prut, pe unde am copilărit, de pământul acela bogat în holde și cu țărani fiamânzi, de viața lor tristă și fără noroc, pe care o cunosc de aproape.

Afară e ziua. Tramvaiele au început să circule; pe pleje să se adune vânzătorii de ale hranei; iar o așul adormit și el pentru câteva ceasuri, începe să se trezească. C. C.

Strofs.

Ieri fiind la geam, în lacrimi,
Din Veilaine o serenadă
M'ai privit minune dragă
Când treceai încet pe stradă.

Și cum cântă filomela
Pe balcon în colivie,
Astfel ezi un inger cântă
În căsuța mea pustie.

Și la patul tău pe lună
Dorul va veni să îți spue,
Ce n'am spus încă 'n viață
Nimănue, nimănue!

A. Cotruș.

Accentuez, că ministrul cerea dela comitetul comunității de avere numai schimbarea statutului de serviciu și nimic mai mult. A pretins adecă ca schimbările unor paragrafi ai statutului vechiu să se facă conform împrejuririlor schimbate în decursul timpului. — Comitetul comunității de avere, în fruntea cărului era pe atunci *Ilie Curăscu*, iar membri *Patriciu Drăgălina*, *Mihail Popovici*, protopop în Orșova, iar ca fisc al comunității de avere funcționa *Titu Hațieg* din Lugoj, în mod neînțeles de nime și fără ca cineva să pretindă — cel puțin ministrul n'a pretins — face un reguament de serviciu, prin care să comite o neînțelegere greșală, care tale chiar în existența comunității de avere. Se anunță adecă prin acest statut, că dreptul cel mai principal, exercitat până atunci de comitet, dreptul de a numi întreg corpul oficianților ce stă în serviciul comunității, se cedează *comisarului guvernului*, adecă comitetul suprem al comitatului Caraș Severin. Prin aceasta însuși comitetul a încercat a da lovitură de moarte Comunității de avere, pentru că îndată ce dreptul de numire nu l mai exercităză comitetul Comunității, el comisarul guvernului, întreaga menire a acestei instituții devine iluzorică. Comisarul guvernului va numi numai oameni de al lui, cari n'o să mai priceapă dorințele și necazurile grănicerilor.

Nimeni nu-și poate explica faptul comitetului, pentru că în schimbul cedării acestui cardinal drept nu s'a primit nici o contra valoare drept echivalent. Se zice însă că fostul president *Ilie Curescu*, pe când decurgeau negocierile în privința schimbării statutului de serviciu, între comitet și comisarul guvernului, — s'ar fi aflat într'o mare strâmtoare. E-a adecă în preajma alegerilor reprezentanților dela comunitatea de avere și oamenii comitetului au lansat știrea, că mandatul de reprezentant al lui *Ilie Curescu* ar fi în pericol, prin urmare nefiind ales de reprezentanți, ar trebui să cedeze și din scaunul presidențial. Scopul urmărit din partea oamenilor dela comitat cu lansarea știrea de mai sus s'a realizat de minune, aruncând cu totul pe *Curescu* în brațele comisarului guvernului, care drept președ al ajutorului ce l-a dat pentru a fi ales de reprezentanți și de president al Comunității de avere, a pretins cedarea dreptului de a numi dânsul, respective comisarul guvernamental de pe viitor, pe oficianții oficiului de economie și *Curescu*, care ca om simplu sub influința unor pretinși buni români, a cedat dreptul cerut, salvându și prin aceasta scaunul presidențial. Obsev, că temerea lui *Curescu* n'a fost justificată, pentru că dânsul era ales și fără concursul comitetului, ba chiar și contra voinței acestuia. Ne mirăm și se miră toată lumea, că lui *Curescu* i-a succedat înduplică la cedarea acestui drept pe dl *Mihail Popovici* și mi ai ales pe fiscul Comunității de avere, dl *Titu Hațieg*.

Ca să nu lungesc vorba, accentuez, că statutul se face și se înaintează spre aprobare guvernului, unde zace neresolvit deja mai bine de 5 ani de zile, ceace era în favorul Comunității de avere.

Vine însă actualul guvern, cel inaugurător de pace între români și maghiari, și scoate din arhivul ministerului de interne statutul din chestiune, ale cărui dispoziții îi venia foarte mult la socotală și fără ca să mai ceară consimțământul comitetului și pe al reprezentanței Comunității de avere, îi trimite acesteia hotărîrea comisiei comitatense silvanale, prin care se decreteză că nu numai dreptul de numire a oficianților se asigură pe seama comisarului guvernamental, ci *întreg oficiul de economie se scoate de sub influința comitetului Comunității de avere și se pune de a dreptul sub puterea de dispoziție a comisarului guvernului*. Aceasta dispoziție a comisiei comitatense silvane, dacă s'ar realiza Comunitatea de avere n'ar mai avea rațiune de a exista, pentru că n'ar mai avea posibilitatea de a-și împlini menirea pentru care a fost creată.

De sine se înțelege, că hotărîrea de mai sus a comisiei comitatense silvanale a stîrnit în întreaga graniță o legitimă indignare, ba după cum șantem informații o parte considerabilă a comunităților grănicerești au hotărît a pune toată în mișcare, pentru a împiedeca punerea în aplicare a acestei jignitoare hotărîri, fiind gata a merge într'o deputație monstră chiar și la Majestatea Sa, din a cărui grație s'a înființat Comunitatea de avere.

Dar hotărîrea de mai sus a stîrnit o legitimă indignare și în sânul comitetului comunității de avere, care în ultima sa ședință a hotărît a face cel mai energic pași de protestare contra unei

hotărîri atât de ilegale și știrbitoare a drepturilor garantate atât prin legea din 1873 art. de lege XXX, cât și prin statutul fundamental al comunității de avere, care în § ul 19, în mod hotărît stabilește că, oficiul de economie este întru toate subordonat comitetului. Drept aceea a hotărît comitetul, ca aducând cazul acesta la cunoștința reprezentanței convocate pe 22 Septembrie, să-l propună acesteia trimiterea unei reprezentanțe ministrului de agronomie, prin care să se ceară ca ministrul să nu aproabe hotărîrea jignitoare înaintată din partea comisiei comitatense silvanale și să asculte în privința aceasta comitetul și reprezentanța comunității de avere, singurele foruri competente de a se pronunța în această materie. Comitetul a îndrumat pe fiscul comunității de avere să facă pentru adunarea generală un proiect de reprezentanțe, prin care să se arate netemeinicia precum și ilegalitatea hotărîrii comisiei comitatense silvanale.

Se ivesc zorile unor timpuri grele și de lupte violente pentru comunitatea de avere, de aceea toți cei chemați, grănicerii și negrănicerii să ne șiruim unul lângă altul, pentru ca cu puteri unite să ne apărăm drepturile noastre, cari își au rădăcinile lor în legile existente. Este frumoasă lupta pentru apărarea drepturilor, de aceea lupta aceasta să nu afle pe nimeni dintre noi cu inima descurajată, pentru că drepturile pierdute prin *lășitate* nici odată nu se mai pot recăștiga.

Atentatul acesta, cel mai nou, e opera secretarului de stat din ministerul de interne *Emerich Jakobffy*. Dânsul a scos actul din arhivul ministerului de interne, deoarece ca fost comite suprem al comitatului Caraș-Severin și ca fost comisar guvernamental pe lângă comunitatea de avere, știe prea bine unde trebuie lovit, pentru ca comunitatea de avere să și piardă menirea sa binefăcătoare pentru grănicerii români, față de cari numitul secretar de stat nutrește o neîmpăcată ură și dușmănie... Și e de mirare, că pe când dl secretar de stat comite astfel de atentate contra noastră, multe foi românești îi publică articole, scrise în foi maghiare, cu conținut pronunțat dușmănos pentru instituțiile noastre. Dar despre acesta cu altă ocaziune.

Ca orientare pentru publicul românesc (în de necesar să amintesc că noul atentat va întâmpina o demnă rezistență, atât din partea comunității de avere, cât și a tuturor grănicerilor, cari nu vor ceda, ca drepturile lor să fie știrbite.

„Astra“ la Dej.

— Dela trimisul nostru special. —

— Vasile Stroescu membru onorific al
»Asociației« . —

Dej, 19 Septembrie.

Ședința a II a.

La orele 10, președintele Andrei Bârceanu deschide ședința care se ține tot în sala festivă a palatului prefecturii.

E de față și astăzi un public distins, care umple sala spațioasă. Autoritățile sânt reprezentate numai printr'un funcționar polițial.

Intrarea în sală a președintelui și a comitetului e salutată cu aplauze vii.

Telegrame de felicitare.

Se dă celire telegramelor de felicitare sosite în cursul ședințelor. Telegrama tânărului episcop al Caransebeșului Dr. Miron E. Cristea e primită cu ovații șgomotoase. Sânt aplaudate, de asemenea, telegrama mitropolitului Meșianu, a episcopului Hossu și a dlor Gh. Pop de Băsești și profesorul Urban Jarnik.

Salutând cordial întrunirea Asociației pentru literatura și cultura poporului nostru, implor și eu binecuvântarea cerului asupra lucrărilor sale mănoase. Meșianu, mitropolit.

N'avem pe lângă bisericile noastre naționale așezămint mai de lipsă pentru asigurarea existenței neamului românesc din patrie decât Asociațiunea. De aceea doresc ca tot natul, înțelegând marea ei misiune, să-i dea cuvenitul sprijin în mai mare măsură ca în trecut. Toate mijloacele trebuie căutate pentru a zdrobi nepăsarea multor cărturari, cari trăiesc dela popor, fără ai da în schimb ceva în scopul acesta. Implor și eu binecuvîntarea Domnului asupra Asociațiunii și a celor ce muncesc pentru cultura română.

Episcopul Miron.

Binecuvîntată să fie pururea munca voastră culturală.

Episcopul Hossu (Lugoj).

Spor cit de mare urează profesorul

Jarnik, Pottenstein (Bohemia).

Neputînd participa, salut adunarea generală dorind spor și rezultat întru propășirea culturii naționale.

Gheorghe Pop de Băsești.

Au mai sosit telegrame dela dnii: Barbulovicu, vicarul Maramureșului, Simion Stoica (Abrud), profesorul Borgovan (București), Romîni din Blaj, Despărțămîntul Brașov, Redacția »Gazeta Transilvaniei«, Romîni din Năsăud, Romîni din Cîmpeni, Popa Tutarul (Brașov), »Unirea« (Blaj), Romîni din Marghita, Romîni din Orăștie, Romîni din Băsești.

Raportul general.

În numele comisiei pentru examinarea raportului general raportează dl. Dr. Ioan Rațiu, prof. în Blaj.

Făcînd un scurt expozeu al activității Asociației, raportorul constată cu durere că publicul românesc nici până azi nu dovedește față de această instituție și scopurile ei interesul pe care am fi îndreptățiți să-l așteptăm. »Astăzi, zice raportorul, când Asociația e în pragul existenței sale de o jumătate de veac numărul membrilor abia trece peste 2000!« Constată în același timp, că nici despărțămintele nu desfășură o activitate mulțumitoare. Relevă cu satisfacție câteva despărțăminte cari s'au achitat în deplină măsură de datorile sale culturale.

În schimb constată că din centru s'a pornit o mișcare nouă de muncă reală, dîndu-se o deosebită atențiune chestiunilor economice-culturale. În același timp constată că »Muzeul etnografic« de când a fost încredințat secretarului Octavian C. Tăslăuanu a devenit o instituție modernă. Raportorul aduce laude dlui Tăslăuanu pentru munca depusă în serviciul acestui muzeu. (Aplauze).

V. Stroescu — membru onorific.

Între aplauze furtunoase și îndelung repetate salută cu bucurie propunerea comitetului central, ca marele mecenat al neamului românesc Vasile Stroescu, care a jertfit o avere pe altarul culturii românești, să fie proclamat membru onorific al Asociației. (Aplauze noi).

Alte propuneri.

Raportul propune apoi adunării generale:

- să aprobe raportul general;
- să dea expresie durerii sale pentru pierderea membrilor decedați dela ultima adunare generală;
- să aleagă membru onorific pe dl. V. Stroescu;
- să se continue înzestrarea muzeului și secretarul »Asociației« dl. O. C. Tăslăuanu să fie însărcinat a face călătorii în ținuturile românești pentru a aduna obiecte pe seama muzeului;

e) adunarea generală să exprime comitetului central mulțumirile sale pentru munca sa rodnică desfășurată în interesul »Asociației«. (Aplauze).

f) »Asociația« să-și exprime regretele sa'e pentru moartea avocatului Dr. Gheorghe Anca, care și-a lăsat toată averea de 40.000 coroane »Asociației«. În același timp să se exprime mulțumiri văduvei decedatului, care întru toate promovează intențiunile fericitului testator;

g) În ce privește propunerea înființării unei școli economice (propunerea alui Ioan Mihai din Sibiu) din lipsă de mijloace materiale realizarea ei nu se poate înfăptui deocamdată;

h) În ce privește redactarea unei cărți de citire pe seama țărânilor noastre (propunerea dlui I. Corbu), raportorul propune să se realizeze idea în cadrele bibliotecii poporale.

Discuția.

Intrîndu-se în discuția generală, la cuvîntul dl. Dr. Victor Onișor, care ar dori ca pe viitor să se dea cea mai mare atențiune chestiunilor noastre culturale-economice. În rîndul întâi să se publice o prelegere populară-model, conferințării să-și dea silința a vorbi pe înțelesul poporului. Asociația să promoveze înființarea de tovarășii prin distribuirea de scrieri și formulare cari să lămurească și înlesniască înființarea lor. În ce privește chestia cursurilor pentru analfabeți, comitetul central să adreseze guvernului o scrisoare în care să ceară să intervină pe lângă organele sale să nu opriască și împiedece ținerea acestor cursuri. În ce privește secțiunile științifice-literare, constată cu durere că membrii secțiilor au primit onoarea ce li-s'a dat, fără ca prin o activitate și în interesul Asociației să se facă vrednici de această onoare. Propune ca pe viitor și acești membri (azi aleși pe viață) să fie înlocuiți dacă nu-și fac datoria (dl. Dr. V. Banisce »probă: Bravo! Foarte bine). Primește propunerile comitetului central (Aplauze).

Președintele A. Bârseanu dă unele lămuriri. În ce privește prelegerile-model, angajarea unui conferențiar agronomic s'a făcut chiar în acest scop. De altminteri dorințele și cererile dlui Dr. V. Onișor corespund intențiunilor comitetului central, care a și luat deosebite măsuri.

Raportul se primește în discuția generală. Intrîndu-se în discuția specială, propunerile se primesc cu unanimitate. Proclamarea ca membru onorific al asociației al dlui V. Stroescu e salutată cu aplauze îndelungate. Alegerea i-se va face cunoscută pe cale telegrafică.

Discuția se naște numai în jurul chestiunii adunării de obiecte pe seama muzeului etnografic. La discuție iau parte dnii Dr. G. Buzura, P. Cosma. Secretarul O. Tăslăuanu dă unele explicații și lămuriri cu privire la această chestiune.

Aprobarea bugetului.

În numele comisiei financiare raportează dl. Iuliu Pop. Concluziile dlui raportor sînt:

a) adunarea generală aprobă darea de seamă despre gestiunea financiară a anului trecut și-și exprimă satisfacția că școala civilă de fete a ajuns să realizeze un venit net de 4574 de coroane.

b) În ce privește bugetul anului 1911, comisia propune reduceri la unele poziții, așa o reducere de 1000 cor. la prelegerile populare și o reducere de 2500 coroane la editarea revistei »Transilvania«.

Propunerea întâi se primește fără discuție.

La propunerea a doua iau cuvîntul dnii Gavril Precup (pentru propunerea comitetului), Dr. G. Tripon (pentru comitet), A. Cosma (pentru propunerea comisiei), părintele I. Olteanu (pentru comitet), Dr. Valer Branisce (pentru comitet), Dr. G. Tripon (pentru comitet), Dr. V. Onișor pentru comitet).

Adunarea generală primește propunerea comitetului central de a nu reduce bugetul prelegerilor populare și al revistei »Transilvania«.

Membri noi.

În numele comisiei pentru înscrierea de membri noi raportează d. Dr. Liviu Micșa, S'au înscris cu totul 46 membri noi, anume 8 membri fondatori, 8 membri pe viață și 36 membri ordinari, încasându-se în total 5560 coroane.

S'au înscris membri fondatori cu câte 600 cor. d-na Eleftera Dr. Mihali și dl. Dr. Teodor Mihali; cu câte 400 coroane »Somesana«, »Banca populară«, Elena Dr. Vaita, Dr. Emil Babeș, Dr. Tit Babeș, Dr. Liviu Micșa;

membri pe viață (cu câte 200 cor.) d-na Lucreția Dr. Micșa, dl. Dr. Ioan Cherecheș, Simion Russu, Augustin Pinteș, Mărioara Pinteș n. Nagy, Dimitrie Birăuțlu, Maiorul Banda, Dr. Valeriu Seni;

membri activi (ordinari) s'au înscris 30 de inși.

Alegerea comitetului central.

Dl. Andrei Bârseanu, aducînd la cunoștința adunării că periodul de 3 ani pe care a fost ales actualul comitet a expirat, mulțumește adunării pentru încrederea ce i s'a dat.

În numele comisiei de candidare raportează dl. Dr. Victor Onișor și prezintă următoarea listă:

Președinte: Iosif Șteca Suluțiu.

Vicepreședinte: Andrei Bârseanu.

Membri ordinari:

- Partenie Cosma, Sibiu,
- Octavian Goga, »
- Nicolae Ivan, »
- Dr. Liviu Leményi, »
- Ioan F. Negruțiu, Blaj.
- Dr. Ilarion Pașcariu, Sibiu.
- Dr. Oct. Russu, Sibiu.
- Oct. C. Tăslăuanu, Sibiu.
- Nicolae Togan, Sibiu.
- Dr. Ioan Lupaș, (nou).
- Gavril Precup, (nou).
- Ion Agârbiceanu, (nou).

Membri suplenți:

Dr. Ilie Beu, Sibiu.

Dr. Vasile Bologa, Sibiu.

Romul Simu, Sibiu.

Dr. Ion Borcia, Sibiu.

Dr. Ion Roșiu, Blaj.

Adunarea generală primește cu aclamație lista prezintată.

Vicepreședintelui Bârseanu i se fac ovații entuziaste.

Inchiderea adunării.

Președintele anunță că viitoarea adunare, conform hotărîri din anul trecut, se va ține la Blaj.

Cu verificarea procesului verbal se însărcinează membrii sibiieni ai comitetului central.

Apoi președintele, adresându-se adunării, mulțumește tuturor celor de față pentru

Cei cari
doresc: **mobile**

bune,
frumoase,
ieftine,

să se adreseze cu toată încrederea fabricanților de mobile
Székely și Réti
din Marosvásárhely,
(Piața Széchenyi 47).

La cerere prezentăm și în provincie bogata noastră colecție. La înțelegere aparte expedăm franco în ori ce parte a Ardealului. - Atelier de primul rang.
— Mare asortiment de —
trusouri pentru mirese.

demnitatea cu care au urmărit desbaterile acestei adunări și apelând la toți membri Asociației să muncească mână în mână, ca praznicul de la Blaj să vadă un număr îndoit de membri, ca astfel să ne arătăm vrednici de marii noștri înaintași, încheie: »La revedere cu bine în anul viitor la Blaj!«

Mulțumita adunării.

De Dr. Ștefan C. Pop își măcește sentimentele de mulțumită și recunoștință ale adunării, președintelui A. Birseanu pentru conducerea impunătoare a adunării și comitetului central pentru munca desfășurată.

Își exprimă adâncă bucurie văzând cum Ardealul, țara aceasta dragă tuturor, a dat atâția bărbați mari și luminați neamului românesc...

Cu acest acord final frumos s'a încheiat adunarea generală dela Dej.

Concertul.

Seara la orele 8 s'a dat un concert artistic cu următorul program:

1. Ciapcă: Fantazie pe motive românești, pentru orchestră.
2. A a) A. Bena: Serenadă; b) G. Dima: Fântâna cu trei izvoare; c) G. Dima: Sub fereastra mândrei mele: Coruri.
3. C. Chovan: Dansuri românești, executate la pian de doamna Lucreția Dr. Micșa și d. Guileim Șerban.
4. L. Domide: Înșiră-te mărgărite, legendă de V. Alexandri, cor cu acompaniament de orchestră.
5. Uvertură românească pentru orchestră
6. a) G. Șorban: Melancolie și b) I. Mureșian: Oțesca, executate la pian de doamna Lucreția Dr. Micșa.
7. A. Bena: Suspine, cor cu orchestră.
8. G. Verdi: Traviata, fantezie pentru orchestră.
9. N. N. Popovici: Hora dobrogeană, cor cu orchestră.

Scrisori din București.

Personalități când n'ar trebui. — Jubileul Drului Istrati. — Procesul doctorului Thiron. — Răsfoind ziarele. — Mersul holerei.

București, 5 Septembrie.

Presa din regat a salutat cu însufiețire adunarea dela Dej a primei noastre societăți culturale. Ziarele au fost de acord întru aprecierea muncii depuse pentru răspândirea culturii în popor din partea Asociației. A fost apreciat cu această ocazie zelul de sus de unele despărțăminte pentru instruirea anafebelor, laudându-se această frumoasă inițiativă, grație căreia mulți doritori de lumină au primit lumina. Noi Românii din țările coroanei Sf. Ștefan nu putem decât să ne bucurăm văzând solidaritatea sufletească manifestată în România cu toate ocaziile.

S'au găsit însă oameni cari să și dea și de data aceasta în petec. Astfel un ziar de dimineață, nelam nesam s'a găsit chiar acum să atace în chip trivial pe dl Oct. Tâslăuanu, secretarul II al Asociației. Ce scop va fi urmărit anonimul care-l atacă nu putem ști. E regretabil însă că tocmai în aceste zile de sărbătoare numiți oameni găsesc prilejul a-și desvălui patimile și a se »răfui« cu acela cu cari au de trasat chestiuni personale. În cercurile tineretului ardelean atacurile acestea au produs o vădită indignare. Căci lumea întreagă știe că este vorba de plata unei polite a cărei scadență însă a trecut din Noembrie 1909.

Familia și prietenii savantului doctor Istrati sărbătoresc astăzi a zecezecea aniversare a nașterii

acestui distins bărbat, ale cărui merite pentru țara și neamul său sânt în deobște cunoscute, a cărui dragoste de neam au văzut o și Românii dela noi, atunci când au vizitat frumoasa expoziție națională. Iată câteva date din viața acestui distins bărbat. Dr. Istrati și-a făcut studiile la București, unde a luat doctoratul. De aici a plecat la Paris, a fost unul dintre cei mai distinși studenți. Grație stăruinței și sârguinței lui, în șapte luni și-a luat licența. Prietenii lui povestesc că rezultatul strălucit, cu care și-a făcut examenul în capitala Franței, l-a mișcat întru atâta, încât câteva ore nu și putu conțeni plânsul.

După terminarea studiilor la Paris, Istrati a făcut practică în laboratorii vestigiilor doctori Würtz și Friedel. În anul 1885 fu apoi numit profesor la facultatea din București în locul rămas vacant în urma morții doctorului Davila. Pe terenul medicinei și al chimiei, Dr. Istrati a făcut o seamă de descoperiri, cari au făcut senzație în lumea științifică. Astfel încă de pe când era la Paris descoperi *Franceinele*. Pentru această descoperire, care a făcut ca renumele științei românești să treacă așa de departe, doctorul Istrati a fost distins cu medalia de aur.

Doctorul Istrati a publicat o serie de lucrări științifice de mare valoare. El a luat cuvântul și în chestiunile sociale. De remarcat este volumul »O pagină din istoria contemporană a României«, în care critică cu multă asprime relele societății românești. Noi firește nu putem decât să ne mândrim că din mijlocul poporului nostru răsar astfel de bărbați. Și astăzi, când împlinește 60 de ani dela nașterea sa, la bucuria generală ne asociem și noi, cari am cunoscut, cu ocazia expoziției generale priceperea lui și dragostea lui de neam și țară.

E curioasă la unii oameni goana după originalitate. E o boală, care face o mulțime de victime în toate straturile societății. O victimă a acestei boale pare a fi și doctorul Thiron dela Iași, care în timpul din urmă a publicat o serie de broșuri, în cari, sub cuvânt că apără libertatea de cugetare, atacă în termenii cel mai josnici biserica și toate instituțiile vrednice de respect ale țării. Tot acest vânător de originalitate venise astă toamnă, cu ocazia deschiderii noului an la universitatea din Iași, cu propunerea, ca tradiționalul obicei de a se face un serviciu religios la deschiderea cursurilor să fie abandonat.

Asemenea năzbătii au stârnit o furtună de îndreptățite proteste în cercurile școlare. Îndrăzneala acestui profesor de origine străină a revoltat toată lumea românească și chiar mitropolitul Moldovei a luat cuvântul, combătând cu energie încercările nechibzuite ale acestui domn. Se părea că furtuna ce o stârnise atunci l-au făcut să și dea seama că trăiește într-o țară creștină. Dar nu. Acum de curând doctorul Thiron a publicat o nouă broșură în care ridiculează sentimentul religios și și bate joc de toate instituțiile bisericesti.

De astă dată însă l-s'a înfundat. Presa creștină din regat a început o adevărată campanie în contra ereticului, cercurile bisericesti și școlare au început să se miște, să protesteze și să ceară pedepsirea batjoconitorului bisericii străbune. Pedepsirea lui nu va întârzia. Doctorul Thiron este locotenent-colonel în rezervă, ca atare s'a obligat prin jurământ a apăra instituțiile țării. El a procedat însă tocmai contrar. Astfel autoritățile militare au dispus darea lui în judecata consiliului de reformă. Desbaterile se așteaptă cu mult interes de toată lumea. Aici duce goana după originalitate. E însă revoltător faptul că un străin are curajul să ia în răs sfintele instituții ale bisericii, chiar în țară la noi.

Peste câte lucruri interesante din punct de vedere omenesc nu dai răsfoind un ziar. Sânt de multe ori lucruri mărunte, cari pentru cititorul superficial n'au nici o importanță. Pentru cei ce înțeleg însă viața așa cum este, cu toată proza

ei amară, toate își au importanța lor. Vezi colo o notiță în care este strecurată aproape pe nesimțite mica infamie. Dincolo, în câteva rânduri se țese o intrigă. Unul lovește cu scopul de a ajunge acolo unde pe cale cinstită și prin muncă s'ar găsea să îl vine greu să se îndrepte. Dincolo vezi cum lupta pentru pâine îndeamnă pe om să devină fiară față de semenul său. Iată de pildă azi. Citesc în ziar că la Focșani un individ a fost stâlcit în bătai pentru un pepene. La București o biată fată se sinucide, părăsită fiind de amantul ei. În cutare localitate s'a comis o spargere. În altă parte un călugăr a fost arestat, de oare ce a fost prins că a pus în circulație monede de aur și bancnote fașe. Tot atâtea fapte cari la prima vedere n'au nici o importanță. Când te gândești însă că fiecare individ, despre care e vorba a fost determinat de anumite motive sufletești ca să comită acele fapte, numai atunci înțelegi cât de greu este pentru un biet om a și păstra cumpăna, a nu deraia de pe calea binelui.

După cazul dela Galați, nu mai avem de înregistrat nici un alt caz de holeră. Măsurile luate de autorități se execută cu cea mai mare strictețe. Spre a se convinge despre aceasta, d. prim ministru I. I. C. Brătianu a întreprins în persoană o călătorie prin țară. Publicul alarmat de cazul dela Galați, acum s'a liniștit.

Correspondent.

Holera în Ungaria.

Rodul neglijenței autorităților ungurești a început să se arate. Intreagă partea de dincolo de Dunare e contaminată de epidemie și primejdia amenință să se descarce cu toată furia la toamnă, pe vremea chemării recruților sub steag, când vor sosi din regiunile contaminate. Pentru a împiedeca lăptrea boalei între soldați, ceiace ar însemna un adevărat dezastru, ar trebui să se amâne concentrarea recruților și chemarea rezervelor, fapt care n'ar costa multă jertfă și în schimb s'ar face un frumos serviciu poporului bântuit de rele.

Epidemia în Kalocsa.

Dintre bolnavii cari zac de alături unul a murit azi de holeră asiatică. Cei alți bolnavi sânt cu mult mai bine.

Măsuri de prevenție în Fiume.

Locțiitorul guvernului din Fiume a dat o circulară pentru eventualitatea când holeră s'ar ivi și pe litoralul mării. În această circulară guvernului se cere să se ia toate măsurile necesare pentru a se evita orice pericol de contaminare a apelor și să se procedă cu multă precauție la luarea apei de băut, deosebită oprește circulația vapoarelor de excursiuni.

Alte cazuri în Viena.

Viena, 20 Septembrie. Ieri s'au anunțat alte trei îmbolnăviri suspecte în oraș. Două cazuri sânt mai grave. Bolnavii fiind supuși unei cercetări minuțioase s'a constatat că doi suferă de holeră asiatică, iar al treilea nu prezintă nici un motiv de îngrijorare și a fost pus pe picior liber.

Holera în Arad.

Ieri după amiază s'a îmbolnăvit în localul otelului la Boul-roșu o femeie. Un medic a fost chemat în grabă pentru a da primele ajutoare. Acesta sosind a constatat simptome de holeră la femeie. Până seara nenorocita a murit și autoritățile au ordonat autopsia cadavrului. Fecaliile femeii și părți de intestine au fost trimise institutului bacteriologic din Budapesta.

Cea mai nouă prăvălie de vestminte și mai bogată în Timșloara-Fabric Kincs Arthur & Comp.

unde poate cineva ca să se provadă cu vestmintele cele mai bune și ieftine din stofe moderne. Rog Onor. public cu toată încrederea a mă cerceta și a se convinga. Deosebit atrag atenția părinților cari își aduc copiii la școală. Serviciu prompt și conștiințios. Prețuri fixe. Telefon Nr. 1053. Cu deosebită stiață: Kincs Arthur & Comp.

Vești din Bucovina.

Cazuri recente: Culturale. — Din presă.

Stroiești, Sept. 1910.

Politica de rutenizare, susținută cu atâta convingere și avânt din partea conducătorilor ucraini și sprijinită de guvernul nostru, a înregistrat succese admirabile. Prefăcând în câteva decenii întreg nordul Bucovinei într-o țară pur rusească, au pus mâna pe moștile boierilor moldoveni dincoace de hotar, au rutenizat consistorul, făcându-se stăpâni pe averile fondului, au trecut Prutul și au trecut Siretele, au ajuns în Carpații românești ca și întreg pământul, peste care călcără, cu apele lui și șesuri și munți și păduri, și au venit până la hotarele României luându-ne avutul și graiul. Noi am tăcut, căci nu ne-am dat sama. Și cei, ce-și dase sama, se îndreptară către oameni orbiți de strălucirea aurului și răpiți de minciuna vorbelor.

Dar am avut bărbați în generația trecută, pe cari trebuie să-i iubim. Ei au văzut pericolul neasămănat de mare și au înțeles sfârșitul. Au observat corupțiunea ingenuchind sufletul și faptele celor ce așteptă să ne apere, îndatoriji să ne dea lumină, să ne înarmeze pentru apărare, și în durerea lor pentru ruina zilei de azi și în visul ideal de alte zile mai frumoase, mai fericite pentru noi, acei bătrâni, dintre cari puțini îi mai vedem pe această lume plină de păcate, au întemeiat societăți culturale și sprijinitoare pentru ceice vor veni, au întemeiat internate pentru poporul sărac, ca să nu-și caute pâine și lumină în mila străinului, și prin faptele lor și-au mărturisit întreaga credință.

Sămânța aruncată a fost roditoare. Dar tinerii însuflețiji nu s-au mărginit la păstrarea crezului primit, — ce-i drept unica posibilitate de menținerea cea mai rămasă, prea strimț însă pentru a câștiga ce-am pierdut. Și am pierdut mult: O jumătate de țară și tot atâți Români, o jumătate din viața noastră ca popor și întreaga conștiință națională.

Astfelu în anii din urmă s'a început o mișcare pentru reînvierea Românilor înstrăinați, un început timid și prea slab pentru paralizarea agitațiilor ucraine și prea răsleț ca să pretindă un succes desăvârșit; totuși destul de evident ca să poată fi urmat de toți, cari se angajază la lupta pentru regenerarea Românilor bucovineni, un început, care desmintește ori și ce scepticism propagat cu multă cosecvență și cu mai multă rea voință. Satul *Mărății* dovedește în deajuns. — Înainte s'a învățat rusește. Când sătenii și-au cerut școală românească, li s'a răspuns: nu! Dar ei nu vor să-și crească copiii în limbă străină și nu vor să audă un pripășit pe aceste locuri românești, *Au înființat școală românească privată* și toți și-au trimis copiii încolo. *Acesta e primul caz la noi, unde Români deșteptați la conștiință națională își susțin singuri o școală privată, cu toate agitațiunile Rutenilor și pledicele guvernului.*

În școala ruteană sânt acum patru învățători și — opt elevi. Și vor trece și acești opt la școala românească. Și atunci? Atunci înțelepciunea rusească va fi transportată peste Nistru, unde am auzit să fie mare lipsă de ea.

Așa, ne bucurăm, că acea credință a înaintașilor noștri n'a fost steapă și acea însuflețire iluzorică. Au primit-o — și nici nu se poate altfel — urmașii lor și vor primi-o generații de a rândul, căci e credința cea mai adevărată. Și, dacă astăzi nu putem aminti decât un singur caz de reușită într'adevăr frumoasă, țaria noastră și a sufletului nostru va supune ori și ce greulate va rupe ori și ce piedecă, căci *poporul nu e înstrăinat cu totul.*

Deocamdată mulțumire celor, ce luptă și sprinjesc frumoasa întreprindere și — «Cu Dumnezeu înalte».

Ziarul «Patria» publică scrisoarea unui domn avocat din Viena. Scrisoare fcutită nu de dragul frazelor largi și netede s'ar fi putut interpreta și altfel: mai demn și mai drept. Răspunsul altui domn din Viena e o adevărată învinuire și o adevărată condamnare. Nu ne interesează. Pe lângă neștrămutata voință de a apare, coloanele unui ziar cuprind multe, totul, când n'au ce cuprinde. Totuși o simplă întrebare: Ești Român, Domnule Jean?

Așa, ni se pare că presa noastră vânează după efect. Căci polemici străine, — mai ales de cuprinsul și felul celei de față — în coloanele unui ziar provincial nu sânt îndreptățite, doar prin locul datării. Și atunci, dela purtătorul de polemici se cere pe lângă bunul simț și nițică cultură; înțeleg, mai puțină — »naivitate«.

Joi în opt Septembrie. traducem din »Neue Freie Presse« de oare ce în acele regiuni sânt la ordinea zilei excese, incendieri și atacuri în contra populațiunii maghiare (sic!) în comunele amenințate s'au trimis despărțăminte puternice de oaste și jandarmeria a fost întărită.

Deci? Firește.

E constatat, că Românii din orașele Bucovinei se pierd. De mici ni-i înstrăinează școala, mai târziu mediul și cerințele vieții. Nime nu se interesează deci și pare că nime nu-și dă sama, că o burghezime deșteptată la conștiința națională e cea mai aleasă putere de luptă pentru înălțurarea străinilor și cel mai bun material pentru întărirea clasei de mijloc. În sudul Bucovinei vorbesc limba germană și sânt socialiști, în nord sânt ori și ce numai Românii nu. Căci ei voiesc să trăiască și patronul — cei mai mulți cetățeni sânt meserlași de rând, pietrari mai ales — patronul n'are lipsă de Valahi.

Astfel, foaia jidovească »Czernowitzer Allgemeine Zeitung« publică lista alegătorilor din Cernăuți:

7300 Evrei,
5800 Ruteni,
4550 Poloni,
3200 Germani.
2400 Români.

Acum sub'ragem funcționarii români, cari sunt cei mai mulți — și cifrele nu trebuie comentate. Dar și la un loc nu sunt Românii o nimică disparentă față de atâția străini? De ce? Să ni-o spuie vânzătorii de paradă națională!

Din străinătate.

Noul cabinet bulgar. Criza bulgară s'a terminat chiar așa după cum se prevăzuse. Malinov, conducătorul partidului democrat care dispune de o mare majoritate în parlament, a rămas ministru-președinte, iar genera'ul Paprikov, fost ministru de externe și Sallabosev de finanțe, au părăsit cabinetul. Cel dintâi va fi ministru plenipotențiar la Petersburg iar al doilea la Viena. Malinov a primit portofoliul dela externe. Politica lui nu se va schimba întru nimic cel mult se poate aștepta la o pășire mai energică față de Turcia, în interesul Bulgarilor din Macedonia.

Armarea Turciei. Din Constantinopol vine știria că la hotarul Greciei probabil la Monastir vor fi transportate cincisprezece tunuri de asediu. Transportul trupelor din Anatolia și pregătirea manevrelor de toamnă decurge mereu. La aceste manevre vor lua parte treizeci de regimente și elevii academiei militare. Se susține că însuși sultanul va fi comandantul suprem al corpurilor de armată pe timpul manevrelor.

Moartea lui Nelidov. Din Paris vine știria că în noaptea de Sâmbătă spre Duminică a murit Nelidov, ministrul plenipotențiar al Rusiei la Paris. Ziarele franceze își amintesc, fără excepție, de Nelidov ca de cel mai de seamă reprezentant al alianței franco-ruse. Chiar țarul, în răspunsul la telegrama de condoleanțe a președintelui Fallières, prezintă pe Nelidov ca pe unul dintre cei mai activi colaboratori la prietenia dintre cele două națiuni. După cât se vorbește la Paris, urmașul defunctului diplomat va fi ministrul de externe Isvolski.

Serbări în Bulgaria. Cu prilejul jubileului de douăzeci și cinci de ani dela anexarea Rumeiiei ostice la Bulgaria — după cât se anunță — au avut loc mari serbări în Sofia. Înaintea palatului regal s'a oficiat un Te-Deum — în fața regelui, reginei și miniștrilor, însoțiji de un public imens. De aci au plecat cu toții la monumentul independenței pe care l-au împodobit cu flori, fiindu-se mai multe vorbiri.

De aci cortejul a plecat la statua principelui Alexandru și a ministrului Karavelov de prin anii 85. Orașul a fost pavozat cu drapele și după amiază au avut loc mari serbări populare. Această zi memorabilă a fost serbată cu mare solemnitate în întreaga țară.

Sfârșitul manevrelor în Franța. Ieri s'au sfârșit manevrele armatei franceze. La amiază s'a dat un prânz de gală în cinstea ofițerilor străini, cu ocazia cărora s'au ținut mai multe toast în-suflețite.

Cluj INFORMAȚIUNI.

A R A D, 20 Septembrie n. 1910.

— *Din cauza sfintei sărbători de Mercuri 8/21 Septembrie ziarul nostru va apărea Joi la orele obișnuite de noapte.*

— † **Dr. Eugen de Lemény.** »Gazeta Transilvaniei« anunță: Iarăș stăm în fața unei groape deschise, gata să cuprindă în ea rămășițele pământești ale unui muncitor neobosit, ale unui Român cinstit și vrednic, care întreaga sa viață a închinat-o binelui familiei și neamului său.

Eri, târziu seara, am primit trista veste despre moartea subită a înimosului nostru avocat român din Brașov, Dr. Eugen de Lemény. Alături seara încă sănătos și plin de viață discutând și glumind în cercul prietenilor săi numeroși și a familiei sale, — coasa nemiloasă a morții la curmat eri spre seară subit firul vieții. Sufletul lui învăpătat de dragoste nețărnută față de neamul său, inima lui nobilă și miloasă — a încetat deodată a bate și puternicul stejar s'a prăbușit la pământ, lăsând în dollu profund familia sa iubitoare și umplând inimile numeroșilor săi prieteni de o adâncă jale.

Geni Lemény moare în floarea vieții în vârstă de 44 de ani, atunci când familia sa și îndeosebi băieții săi minori aveau mai mult ca oricând nevoie de sprijinul părintelui lor iubit.

Toți căți l-au cunoscut pe Geni Lemény, deplâng în el pe un prieten sincer și devotat, care pentru toți avea o vorbă bună și un sfat prietenesc. Noi îndeosebi, cei dela »Gazeta«, deplângem în el pe sfătătorul nostru distins și desinteresat, care în numeroasele procese politice din trecut ne a stat în totdeauna într'ajutor cu sfaturile sale prețioase, reprezentându-ne cu energie și demnitate în câteva din aceste procese.

Depunem pe mormântul proaspăt al regretatului nostru prieten o lacrimă fierbinte și îi zicem strămoșescul: Dumnezeu să-l odihnească. Iar mult îndureratei familii li transmitem profundele noastre condoleanțe.

Înmormântarea rămășițelor pământești va avea loc mâine, Marți, la orele 3 p. m. din casa mortuară (str. Neagră 33) în cimitirul ev. A. B. din interiorul orașului după ritul bisericii gr. cat.

— **Artistul Novelli bo'nav.** Celebrul dramaturg Novelli — după cât se anunță din Roma — a înnebunit și a fost internat în o casă de sănătate din Firenze. Asupra artistului s'a observat o schimbare mare — mai ales după moartea soției acestuia care se sinucisese — începuse să devină melancolic și sfârșitul a fost catastrofa care e un dezastruos pentru întreaga lumea artistică.

— **Expoziția din Bruxelles.** Eri a avut loc re- deschiderea secției engleze dela expoziția internațională din Bruxelles în fața regelui Belgiei. Expoziția engleză e cu mult mai frumoasă ca cea de mai înainte și are și mai mulți expozanți. Regele a felicitat pe ambasadorul Angliei și l'a rugat să dea expresia satisfacției sale și în fața regelui englez. Fațada expoziției care a costat o jumătate milion de franci încă e gata și vizitatorii au început să cerceteze cu mult interes noua expoziție. Urmele dezastrului suferit din cauza incendiului au dispărut cu totul.

În cursul zilei de ieri s'au perândat la expoziție 200000 vizitatori.

— **Manevrele anului acestui.** Cântul jalnic al goanei care a sunat refragerea manevrelor din acest an înseamnă pentru visteria statului o economie de un milion și jumătate lei. Se știe că cauza contramandării manevrelor din anul acesta a fost parte vremea nepriincioasă și epidemia ce amenință țara, parte bolile contagioase de animale, ce bântuie în partea de miază noapte a Ardealului. Comanda militară publică un tablou al manevrelor anului acestuia și din raportul alăturat se vede că prin măsurile luate s'a făcut o economie de câteva milioane, căci prin contramandarea manevrelor numai s'a cruțat 1.500.000 coroane.

— **Un ziar naționalist sârbesc în Viena.** După cât se anunță din Viena, începând cu 1 Octombrie va apărea acolo un ziar sârbesc sub titlul »Wiener Serbenblatt«, pentru apărarea intereselor celor cinci mil de sârbi, cari se află în Viena și a celor cari trăiesc resfrăți prin Austria. Fi-va acesta oare un act de trezire la conștiința națională a sârbilor, sau vom avea de a face cu vre-o existență fragilă a guvernului unguresc — de soiul »Luminea« răposată în Domnul — care și întinde mrejele înveninate și în stă-nătate?

— **Spărgătorii poștelor.** Câteva luni înainte în comitatul Sibiuului se urmaseră una după alta spargerile dela poște. întâi în Orlat, pe urmă în Săsciori, de unde furaseră pe lângă alte pachete și lucruri de valoare și suma de 1700 cor. în numerar. Zilele trecute pungașii se pregăteau să opereze o spargere și la poșta din Teiuș. Patrundând în interiorul localului șeful de poștă i-a auzit și-a început să facă gălăgie. Hoții speriați au luat-o la fugă, îndreptându-se spre gară, unde au găsit un tren ce era gata de plecare. Văzându-se înprimejdie au sărit în el, dar la Aiud au fost prinși. Tâlharii sânt doi unguri, unul faur celalalt zidar din Cluj, cu numele Papp și e proprietar a patru case.

— **Aniversara lui Tolstoi.** Băbănuș scriitor cu capul de apostol Toistei și-a serbat zilele acestea a optzei și doua aniversară a nașterii sale fiind încă deplin sănătos și stăpân al vigoriei sale tinerești de scriitor. Serbarea a trecut fără sgomot și fără să se știe pe moșia unul cumnat al său din guvernământul Palu, unde scriitorul plecase câteva zile înainte din Inala-Pollana. În legătură cu această aniversară se anunță că în anul 1908 mai mulți prieteni voiau să aranjeze o serbare impunătoare cu prilejul împlinirii de 80 de ani a scriitorului. Autoritățile din Moscva însă au oprit înerea acestei serbări. Jubilanții au apelat această sentință autoritară, și lucrul a stat neisprăvit doi ani de zile, până când azi au fost de nou anunțați cei în drept, că Tolstoi nu poate fi sărbătorit în Rusia. Și e foarte cu înțeles în cea mai încarnată țară a absolutismului nu poate fi sărbătorit cel mai iubit apostol al li-

bertății, cel mai neînfricat apărător al robilor împilați.

— **Papa contra modernistilor.** Din Roma vine știrea că papa a scris o scrisoare profesorului De Curtis din Fribourg, care a făcut un studiu asupra modernismului. În această scrisoare papa își exprimă regretul asupra campaniei pornită de modernisti, cari prin scrierile de romane și folietone în să submineze vaza și renumele culturii catolice și recomandă în atenția autorilor și a editorilor să lupte cu toată puterea contra acestui curent, fie prin explicarea avantajelor culturii catolice, fie prin controlarea asiduă a revistelor beletristice și prin critică.

— **Un proces de divorț.** Zilele trecute curtea cu juri din Berlin a desbătut într'un proces de divorț merit să facă senzație nu numai în cercurile juridice, ci în toată lumea. Anume o doamnă voia să se despartă de bărbatul său dar îi lipsiau motivele plausibile pentru aceas a. S'a pus și pentru suma de 1500 mărci și a angajat un detectiv ca să spioneze pe bărbatul său. Lucrul n'a fost scump, căci după multă alergătură acesta i-a probat prin fotografii, prin martori și prin scrisori necredința bărbatului său. Înarmată cu dovezile acestea doamna a intentat bărbatului proces de divorț, cerind o sumă enormă drept cheltuieli de intertenție dela bărbatul său care era bogat. Afacerea a luat însă cu totul altă întorsătură de cum se aștepta, căci judecătorul a privit lucrul din alt punct de vedere. Văzând că femeia a umblat anume după proces, a acuzat-o pe ea de infidelitate, căci prin faptul că a umblat cu oameni plătiți ca să spioneze viața bărbatului său, stricându-i liniștea casnică, a călcat jurământul de credință ce i-l făcuse în fața altarului și astfel nu are nici un drept de a pretinde despăgubire dela soțul său, dupăce căutase intenționat motivul de despărțire. Femeia și-a pierdut și existența și soțul și a fost despărțită de bărbat după cum dorise, rămânând pe drumuri. Să vede că judecătorul are cu totul altă concepție despre credința ce e datorare o femeie bărbatului.

— **Nenorocire într'o mină.** Din Praga vine știrea că într'o ocnă a societății montane germane din apusul Boemiei, un supraveghetor a căzut din nebagare de seamă într'un vârtej. Când a ajuns la fund a picat în spatele unui muncitor care lucra acolo și atât de nenorocit că amândoi au murit pe loc. Păzitorul a lăsat pe drumuri nevastă și nouă copii, iar de muncitor au rămas doi copii.

— **Necrolog.** Subacișii înfrânți de durere, anunțăm moartea scumpei noastre mame respective soacre Iconie Musteșu n. Blidariu, întâmplată, după grele suferințe, Sâmbătă în 4 Septembrie st. v. la 9 oare a. m. în al 66-lea an al vieții și în al 48-lea an al fericitei sale căsătorii. Rămășițele pământești ale defunctei se vor depune spre vecinică odihnă, Luni în 6 Septembrie st. v. la 10 oare a. m. în cimiterul gr. or. din loc. Doctin, în 4 Septembrie 1910 st. v. (p. u. Királykegye). Ioan Pez, protopresbiter, ca ginere. Maria Pez, născută Musteșu ca fiică.

— **Explozia unei petarde.** Sâmbătă a avut loc o mare nenorocire în curtea castelului Marantals din apropierea de Versailles. Proprietarul castelului, baron de Balorre s'a sculat în zorii zilei să facă vânatoare în parcul de vr'o șazeci de hectare care înconjură castelul. În parc era obicei că peste noapte așezau prin pădure petarde pentru dihanile cari îndrăzneau să se apropie, iar dimineața cele rămase întregi le îndepărtau iară. Din nefericire dimineața aceea vechiul castelului s'a sculat târziu și nu le putuse îndepărta pe toate la vreme. Baronul cotrobând pe întuneric prin stuțările pădurei, a călcat din nebagare de seamă pe titlul unei bombe care sub presiunea cismelor de vânatoare a explodat și l-a rupt în bucăți.

— **Bombă în localul unei universități.** Din Moscva vine știrea că în localul unei sa'e a facultății de drept dela universitatea din Moscva au aflat ascunse supt poșne două bombe. Acestea erau învăluite în hârtia unor ziare vechi și erau umplute cu iarbă fără fum. Alături de ele au mai găsit o mulțime de scrisori revoluționare, cartușe și scrieri volante. Se vede că acestea sânt rămășițe de prin anul 1905 când se ținuseră nenumărate adunări revoluționare în aceste locale.

În întreg edificiul universității s'a făcut o perchi-zie minuțioasă, dar fără să se mai afle și alte probe de delictes poștice.

— **Un sat apucat pe calea progresului.** Ni se scrie: Pe valea Arieșului, împorăștată pe crânguri și văi, se află o comună Podr-ga-de-sus cu locuitori de ambele confesiuni. Comuna aceasta până mai acum opt-nouă ani era înapoiată în toată privința, era lipsită de lumină și cultură. Se încuibaseră în ea toate obiceiurile rele: beția, desfrăul; poporului nu îi trebuia dascăl, nu îi trebuia medic. Boalele le vindecau cu ajutorul vrăjitorilor, mai adese ori le răpunea viața. Starea aceasta devenia din ce în ce mai de nesuferit, când deodată — ca adus de prevedință — a venit aici un învățător model: domnul Ioan Oltean, care cu un zel, abnegațiune rară, cu diligența și stăruința de fier, a luptat în școală și afară de școală, unde numai i-s'a dat ocaziune pentru luminarea și ridicarea poporului din starea ticăloasă în care se afla, așa încât azi după o muncă de apostol poporul acesta a devenit model, iar învățătorul său fala și modelul învățătorilor nu numai din tract ci — doar — din ahidieceza întreagă. Cum zic din poporul care mai înainte trăia în semisălbăcie a făcut un popor conștient de sine și iubitor pe școală și biserică și ce e mai mult, ce aproape nu îți vine a crede, în satul în care mai înainte abia preotul și cantorul știau citi, azi umbă-vre-o 4-5 foi.

Îți crește inima de bucurie, când vezi în Dumineci și sărbători țărani adunându-se grupuri, grupuri în jurul câte unui tinăr, care cu glas neted și răspicat le cetește ce se urzește în țară și în casa țării în contra lor. — La meserii, cari înainte erau desprețuite, au mai mulți tineri și tot la îndemnul d lui Oltean au început a-și da coplii la școli mai înalte, încât azi vre-o trei-patru tineri cercetează gimnaziul din Turda și B'aj.

Se zice, că un popor, când a început a ceti a apucat pe calea culturii. Cum să zice în Evaghe-lie, că atunci va fi capătul lumii când toate popoarele vor auzi cuvântul Evanghellei; noi putem zice, că atunci ne vom trezi într'u adevăr la o viață conștie și națională când și țaranul va ceti în Evanghelia suferințelor lui. Iată un învățător la culmea chemării sale. N. B.

— **Intimplinare.** Ni se cere publicarea următoarelor rânduri: În nr. 176 din 2 Septembrie al »Tribunii« a apărut corespondința »Scrisoare din Câmpie«. Di autor, Ion Câmpianu, se ocupă în această corespondență și de persoana mea, care în cazurile amintite e cu totul nevinovată; pentru că eu nici la una din petrecerile amintite nu am luat parte și nimeni nu a cerut, nici nu l-am dat permisiune de a-mi pune numele în invitările împreunate cu aceasta.

Un asemenea caz ar fi fost potrivit să se publice sub titlul »Obrăznicii Ungureșii«, pentru că dupăcum aminteste și domnul autor în articolul din chestiune nici dela domnișoarele cari figurează în invitare nu li-s'a cerut învoirea de-a fi puse acolo.

Dacă domnul autor știe că sânt »fior de popă românesc și stipendist«, se vede că mă cunoaște mai de aproape, și atunci de sigur va ști câte neplăceri am avut eu atât în gimnaziu cât și la universitate, pentru că nu am permis să mi-se schimonosească numele în Pâsk, cu ce mă acuză d-sa.

Și de sigur va ști și acela domnul Ion Câmpianu că sânt feciorul acelu »popă românesc« de pe câmpie, care, de multe ori, chiar periclitându și existența s'a luptat pentru drepturile poporului din Câmpie, cel atât de asuprit de străini și care cu dibăcie rară a smuls din mâinile străinilor peste 500 de pogoare de pământ pe cari azi le folosește poporul din comună.

Laud zelul domnului Ion Câmpianu de a combate greșelile fiilor poporului nostru, dar totodată îl sfătuiesc, să nu încerce a ponegri pe nimeni în public dacă nu e de vină.

Iar dacă întradevăr poartă pe inimă soarta poporului de pe Câmpie, care ce e drept în toate privințele are lipsă mare de luminători, să ridice steagul, ori dacă l va ridca altul, să intre și dănsul sub el, dimpreună cu toți tinerii de pe Câmpie, și așa cu înțelegere frătească să probeze a îmbunătăți soarta românilor din acelea părți.

C'uj 18 Septembrie 1910. Vasile Pașca.

x **La croitoria universală.** I. Petrașcu, Sibiu — Nagyszeben, Strada Cisnădiei Nr. 30, Telefon 721. Se pregătesc cele mai frumoase haine, după croială cu șic, pentru civili: fracuri, saloane, jachete, sacouri, pardesiuri, paltoane etc. Asemenea să execută pentru ofițeri și voluntari, tot felul de uniforme, iar în depozit se află diferiți articli pentru uniforme: săbii, chipiuri, portofee, mănuși etc. Atrag deosebită atențiune asupra reverențelor preoțești, ce se pregătesc în atelierul meu, după moda cea mai nouă. Comandele se pregătesc în timp foarte scurt.

x **Când cumpărați ochelari,** a dresați-vă la magazine cari au în vedere nu numai interesul bănesc, ci vă spun sincer dacă e lipsă și de consultație medicală. Pentru ținerea strictă a acestui principiu și pentru serviciul conștiințios, recomandăm prăvălia de articole optice Seelenfreund din Kluj-Kolozsvár piața Jókai 2. unde găsiți termometre, grade, binocle, ochiari, barometre de prima calitate. Repaturile se fac cu pricepere și grabnic.

x **Atragem atențiunea asupra anunțului Kincs Arthur & Comp.** cea mai ieftină prăvălie de vestimente în Timișoara-Fabric.

Dentist român în Arad.

VIRGIL MUNTEAN
Szabadság-tér Nr. 3. Lângă farm. Rozsnyay.

Dinți artificiali în cauciuc dela 4 cor. în sus. Coroane de dinți în aur 24 cor. Dinți cu șurub în aur și platină 20 cor. Poduri în aur și aluminiu, cari nu se pot scoate din gură, în preț cât se poate de moderat și în rate lunare. — — — Garanția până la 10 ani. Reparaturi la pieze făcute de mine se efectuează gratis. Celor din provincie se efectuează lucrările în aceeași zi.

ECONOMIE.

Situația financiară. Situația pieței financiare engleze s'a ameliorat în măsură îmbucurătoare, deși tot aurul din ultimul transport de 750.000 funți sterling a fost plasat în străinătate. Un moment care a influențat favorabil asupra pieței este împrejurarea, că guvernul englez a decis a prolongi numai 3 milioane din cambiale de tezaur de 9 milioane K, cari sânt acum scadente. Discountul particular a scăzut la 2 $\frac{3}{4}$ %. Deocamdată sânt deci prospecte că rata bancii engleze va rămâne neschimbată.

Sumarul băncii imperiale germane pe săptămâna întâi arată încă urmele încordării mari de ultimo. Imprumuturile au scăzut numai cu 481 milioane M., și Banca a pierdut din nou 179 milioane M. aur, iar rezerva de bilete a crescut cu 113 milioane M., dela 162 milioane la 275 milioane M. Discountul particular notează în Berlin 3 $\frac{1}{4}$ %. Nu mai puțin încordată e situațiunea în Paris din cauza multelor imprumuturi străine plasate în Franța, cari se evaluează la 2 miliarde franci. De aceea discountul particular este aproape egal cu rata Băncii franceze.

Puțin satisfăcător este și sumarul Băncii de emisiune Austro Ungare. În 7 crt. Banca avea încă 687 milioane Coroane, sub dare, față de 136 milioane Cor. libere de dare în anul trecut. În jumătatea a doua a lunii asemenea se prevăd mari cereri la Bancă. Discountul particular notează în Viena 3 $\frac{3}{10}$ %.

Convenția comercială cu România. Tarifele vamale. În urma convenției comerciale cu România, intrate cu 1. crt. în vigoare, mărfurile cari pot fi importate din România sânt supuse următoarelor taxe vamale:

la grâu	K 630
> secară	> 586
> orz	> 280
> ovăș	> 480
> porumb	> 280
> mălai mărunț	> 120 per. mm.

Aceste taxe mici vor avea în anul acesta o influență binefăcătoare și în același timp foarte simplă asupra situației agricole la noi.

În ce privește importarea de vite din România sânt a se păți: la boi K 60 de bucată sau de fiecare 100 Kgr. greutate în viață K 940. La vaci și la tauri vama este numai de K 30 pentru vi-

țel K 5 pentru oi K 250 per bucată. La porci cari nu trec peste K 110 vama e K 11 de bucată, la porci mai grei decât 110 Kgr. sânt a se plăti K 10 de fiecare 100 Kgr în viață, iar la cei mai grei de 120 Kgr.: K. 22 de bucată. Pentru galițe vii se plătesc K 4 pentru cele tăiate K 16 per maza metrică. Excepțiunea dela aceste taxe fac găștele, cari n'au nici un fel de vamă. Carnea proaspătă se vămulește cu K 30 pregătita (sărată, afumată, păstramă) de K 45 per maza metrică.

La „Librăria Tribunei“

se pot procura următoarele manuale

Dr. Petru Barbu. Catehism IV carte de religioase	—40
> > > Simple istorioare religioase morale	—30
> > > Istorioare biblice	—30
> > > > bisericești	—30
> > > > > (1910)	—30

Nicolae Crășmariu. Prelegeri metodice din istorioare biblice. Preparațiuni la întreaga materie de învățământ prescrite pentru clasele II III și IV ale școlilor primare, 74 lecțiuni cu harta istorică a Palestinei.	3—
> > > Istorioare biblice, cl. III și IV.	—40
> > > Istorioare bisericești pentru clasa V și VI.	—40

Catehism	—40
Din istoria biblică pentru școlile elementare.	—24
Din liturgica bisericii ortodoxe române (Cu două ilustr.)	—70
Abc-dar carte de cetire de Iosif Moldovan și consoții.	—40
A doua carte de cetire de Iosif Moldovan și consoții.	—40
A treia carte de cetire de Iosif Moldovan și consoții.	—60
A patra carte de de cetire de Iosif Moldovan și consoții.	—60
Carte de cetire pentru clasele 5-6 de Iosif Moldovan și consoții.	1.—
Limba maghiară de Iuliu Groșorean și Iosif Moldovan pentru clasele 1-3.	—50
Limba maghiară de Iuliu Groșorean și Iosif Moldovan pentru clasele 4-6.	—50
Gramatica română de Iuliu Groșorean Ed. II	—40

Scrierile lui Iuliu Vuia

(Aprobate de înaltul minister.)

Abc-dar ilustrat scris pe baza metodei cuvintelor normale Ediția VI. (1910)	—07.
Abc-dar scris pe baza metodei sunetelor vii.	—40
Instrucțiunea metodică a metodei sunetelor vii	—80
Carte de cetire pentru clasa II Ed. III.	—36
> > > > clasele III și IV.	—60
> > > > > V și VI.	—60
Curs practic de limba rom. pentru cl. 3,4,5, și 6	—60
Curs practic de limba maghiară pentru cl. 1, 2, 3, (Gyakorlati tanmenet a magyar beszéd tanításához) ed. VIII.	—50
Curs practic de limba maghiară pentru cl. 4, 5, 6, (Gyakorlati tanmenet a magyar beszéd tanításához)	—50
Elemente de geografie și constituție.	—60
Curs practic de aritmetică pentru clasele 2, 3, și 4 Ed. IV.	—60
Curs practic de aritmetică și geometrie pentru cl. V și VI.	—36
Curs practic de istoria Ungariei.	—40
> > > istoria naturală.	—60
> > > fizică și chimie.	—50
> > > > economie.	—56
Carte de învățatură pentru ultimii ani ai școlii primare și pentru cursurile de repetițiune economice.	1:50
Curs practic de istoria literaturii române de Ioan Stanca.	—40
Exerciții intuitive române maghiare de Ioan Vancu	—50
Geografia Ungarie pentru școlile populare de Iosif Stanca.	—30
Manual de gimnastică de Ioan Prodan.	—60
Rugăciunile școlariilor, cântări bisericești.	—50

Tot la librăria Tribunei să mai pot comanda revizite de scris și desemn pentru școli și cancelarii. Caete pentru caligrafie română, germană, dictando și comput à 2, 4, 5, 10 și 20 f.l. bucata. Caiete pentru desemn cu și fără puncte. Cerneală Anthracen, Writing-Ink, Princess-Ink, Király și Salon. 1 sticlă à —12, —20, —40 —60 l.— și 180. Tuș. Gumi arabicum. Condeie. Călimare Tampoane. Ceruze de peatră. (stile) Notițe de buzunar. Creioane. Gumi de șters. Tăblițe. Albume pentru cărți poștale. Albumuri pentru poezii și memorie. Bureți pentru tăblițe și mari și pentru tablă. Ceară roșie. Compasuri (Zircăle). Glazure Penale de lemn pentru păstrat ceruze, în formă de cutii.

Poșta Redacției.

Dni Toma Oprea. La apelul publicat în nrul 176, durere, n'a sosit încă nici un răspuns.

Poșta Administrației.

>B<, Abrud. Să ne comunicați ziua când ați trimis banii, noi nu am primit.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.

>Tribuna< Institut tipografic, Nichin și cons.

Un practicant de farmacie

cu praxă de un an sau doi ani, care poșede și limba germană, află imediat aplicare pe lângă un salar de 20 respective 30 coroane și tot viptul, în farmacia Virgil Vlad, Gyulafehervár.

APA MINERALA SZTOJKAI LUGU ACID SALIN SZTOJKAI GOȘ

apă minerală de Potaș contra răgușeli, tusei și guturaiului Remediul special pentru boli de zahăr.

Kardos Miklós, reprezentant și vânzător en gros pentru — ARAD. — Telefon: 647

Se găsete la firma Daniel Lajos	> 98
Dür Kocsárd	> 130
Éles Armin	> 44
Färber Lajos și fratele	> 311
Nagy Farkas	> 26
Fejér Gyula	> 75
Hoffmann Ottó	> 598
Criemfeld Ignácz și alți. De asemenea în orice cafenea și cârciumă mai bună.	

Pământuri de vânzare.

Am mai multe table de pământ, mai mici și mai mari, de vânzare pentru prețuri ieftine. Cei ce doresc deslușiri mai amănunție să se adreseze alăturind marcă de răspuns, lui **Johann Felber, Novska, Slavonia.**

Dr. Stefan Tămășdan,

medic univ. specialist în dentură,
Arad, vis à-vis cu casa comitatului.
Palatul Fischer Euz. Poarta II.
Consultații dela orele 8—12 a. m. și 3—6 d. a.

Un culegător-tipograf,

versat în lucrările de accidentă, se primește imediat la „Tipografia Poporului“ Sibiu (Nagyszeben).

In atentiunea candidaților de notari.

In cancelaria subsemnatului află aplicații care imediat **2 tineri calificați în afacerile notariale.** Condițiuni foarte favorabile. Reflectanților le voi comunica condițiunile în scrisoare.

Traian Radu, notar cercual,
Feneș (Fenes) p. Zalatna.

Imprumuturi ieftine

fără nici un adaus de cheltuieli cu 4¹/₂% se mijlocesc imprumuturi de amortizație pe moșii pentru 10—65 de ani, se angajează a despovăra moșii cu datoria mai scumpă, la un împrumut mai ieftin.

Se vînd în rate avantajoase și fără scărire de preț **orice mașini agricole,** prima calitate și cea mai nouă construcție cu vapor, benzină și mașini de treerat cu olei brut, apoi mașini de sămănat și cosit, mori, cu vapor, benzină, olei și gaz, deasemenea sunt de vânzare **2 mașini de sămănat,** vechi, folosite, una cu 15, alta cu 17 șire, apoi pentru un preț convenabil **o garnitură de treierat,** sistem Göpel putere de 4 HP.

Instalații de luminat cu acetilenă, prin aparatele »Ideal« distins la expoziția din Paris cu medalie de aur sau Beagid, lumină frumoasă potolită, manuire sigură și simplă, economie de 500% în apă în comparație cu celelalte aparate, nu murdăresc, nici nu fac funingină.

Depozit și expediția tuturor părților constitutive; fitile, lize, scoici etc.

La cerere trimite un oficiant specialist în cauză.

Agentura generală comercială:

: Palmer Mătyás :

Timișoara (centru), Prinz Eugen gasse 13.
(lângă cuștarul Koch).

Credit pe ipotecă, pe cambiu
și pentru oficanți
mijlocește

Herzog Sándor

ARAD,
str. Weitzer János 15.

Telefon nr. 376.

ANUNȚ.

La proprietarul Ioan Popescu în Magyarád se află de vânzare în cvant mare și mic:

vin vechiu și nou
de Măderat.

Cele mai bune
orologe
— cele mai solide și cele mai după modă —
juvaericeale

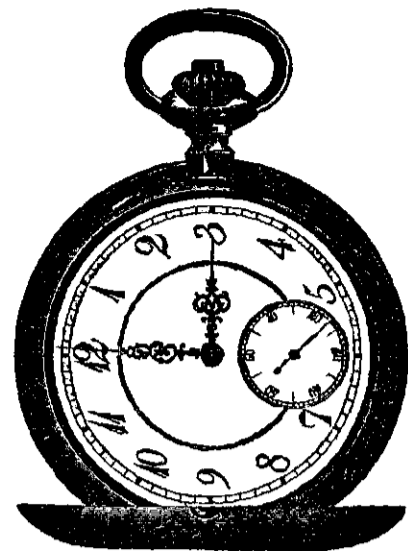
atât pe bani gata, cât și în rate pe lângă che-
zăsie de 10 ani și prețuri ieftine, liferează cea
mai bună prăvălie în aceasta privință în
întreagă Ungaria

BRAUSWETTER JÁNOS

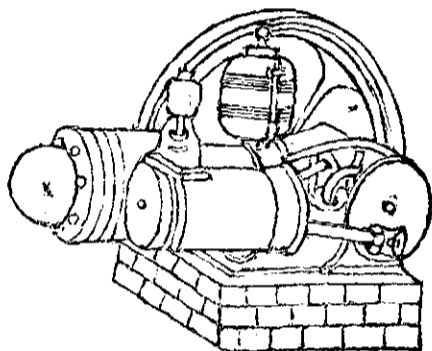
orologier în SZEGED:

CATALOG cu 2000 chipuri se trimite GRATUIT.

Notez că numai aceia vor primi catalogul gratuit cari îl cer cu
provocare la ziarul Tribuna. (ad. scriu că a cetit anunțul în Trib.)
Correspondențele se fac în limba maghiară, germană și franceză.

Motor cu olei brut. Nou-tate!

Cea mai contabilă putere motorică.
Cea mai ieftină uzină! Garanție necondiționată. Prețuri
și condiții favorabile. Fără mașinist! Nu ex-
plodează. Nu e expusă focului. Nu e supusă inspecția
financiară. Nu are cazan. Funcționare simplă. Punem
mașina la dispoziția oricărui individ acreditabil, fără
nici o cheltuială, pentru a se convinge că face cel
mai bun și cel mai vrednic de încredere serviciu.
Prospecte de prețuri dela 2—60 PH gratuit.

PALFY TESTVÉREK
turnătorie de fer și fabrică de mașini în
SEGHEDIN-SZEGED.
Fondat în Anul 1807. Distins cu 20 medalii de aur.

SZATMÁRI KŐIPARGYÁR

— HARKÁNYI EDE —
sculptor și pietrar în
— SZATMÁR-NÉMETI. —

Lucrări: Sculptură și monumente, altare
amvoane, grilaje, bazineuri, statuete, rugi,
cruci, pietre pentru mormint, etc. etc.

Clasa arhitectonică: Canouri, mauzolee, poduri,
— — scări balustrade, pavagii ș. a. — —

Clasa de morărit. Pietre de moară franceze, rijnși
— — pentru sămăntă și sare, tocile etc. — —

Numai lucrări de gust și execuție specială, pe lângă
— — prețurile cele mai convenabile. — —

Se fac gratuit deseneuri, rezervându-se dreptul de
— proprietate. - Vă rog să fiți atenți la firmă. —

**Motoare șvedeze
pentru olei brut!**

(Breretul lui Hirsch Frank,
Stockholm)

în poziție orizontală și ver-
ticală.

Mașini motorice ieftine
și sigure, se pot instala
oriunde.

Motoare sistem D'esel.
Motoare cu gaz.

Motoare
cu benzină,
în cea mai bună execuție!
Execuție promptă.

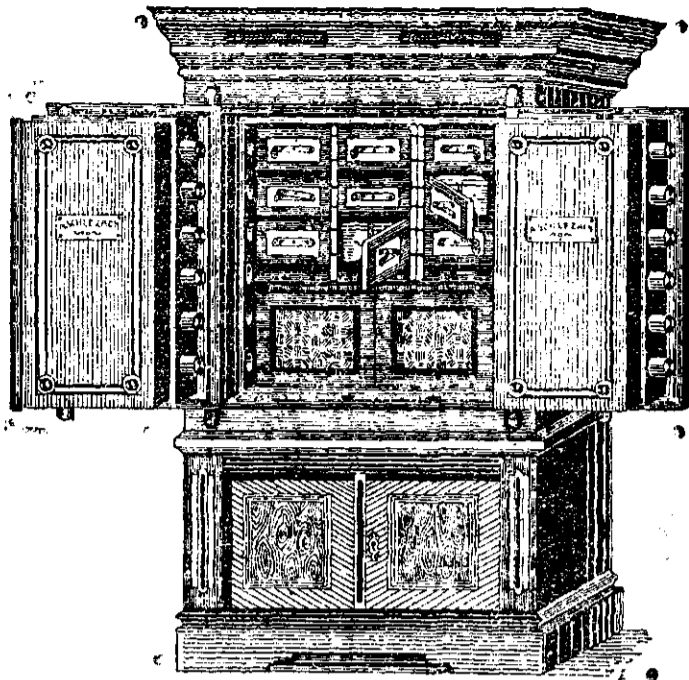
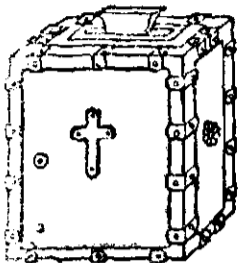
Surányi Victor

inginer tehnic diplomat,
fabricant de mașini agricole
Bpest, VI., Teréz-körut 21.
Cereți catalog.

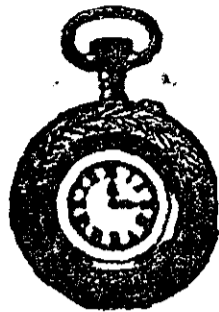
A. SCHLEZACK fabrică de casse pentru bani și lresoare în Sibiu-Nagyszeben, Lederer-g. 2.

Fabrică casse cu sertare din scylolith și asbest incombustibile, recunoscute de cele mai bune. Sertare și casse panțerate sigur din antogen și thermit, camere panțerate, casse pentru acte, casete, prese pentru copiat, lacăte de siguranță, etc. Referindu-vă la ziarul nostru vi-se trimite prețuri curente gratuit și porto fr. Fabricare din materialul cel mai bun.

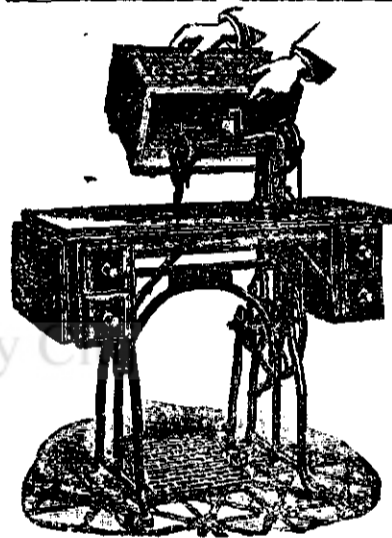
SLEPÁK A.

ciasornicar, aurar și giuvaergiu
Marosvásárhely, Széchenyi-tér No. 43.

Mare depozit de tot-felul de oroloage de buzunar, de părete, atârănătoare precum și tot-felul de giuvaergicale de aur și argint. Reparări de oroloage și giuvaergicale se efectuează prompt. Giuvaere vechi de aur și argint le schimb sau le cumpăr cu cel mai mare preț de zi.

Cea mai veche prăvălie de mașini de cusut și biciclete din Ungaria-de-sud.

Distins în Timișoara la anul 1891 cu marea medalie de argint.

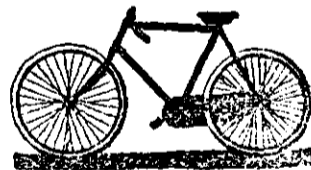
Fondat în 1880.

Reinhold ZOLLER

măiestru mehanic
FEHÉRTÉPLOK
Schillergasse 8.
lângă „Burg“.

Își recomandă on. public din loc și provincie marele său atelier mehanic unde se repară tot felul de mașini de cusut și biciclete. Ține în depozit tot-felul de gramofone și plăci.

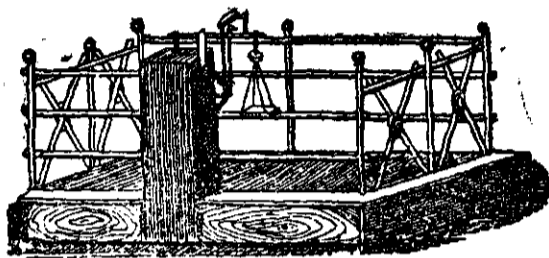
Ține în depozit cele mai bune biciclete noi, mașini de cusut și obiecte de casă și industrie, așa d. e. părți singuratică de mașini și biciclete. Prețuri moderate Serviciu prompt.

Prima fabrică de cumpene și greutăți din Brașov.

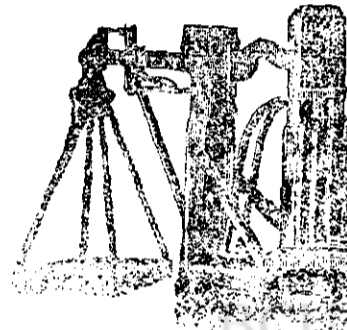
PAUL WIDMANN

Brașov-Brassó,
Korház-u. 62.

Recomandă tot-felul de: cumpene și cântare, balanse-zecimale, centimale și cumpene-pod, precum și greutăți cu prețurile cele mai moderate. - Serviciu conștițios.

Se primesc reparări și autenticări din nou.

JOSEF JIKELI, Sibiu, str. Cisaădiei Nr. 47. — Telefon Nr. 190.

neguțătoria p. articlii de sticlă, porcelan și metal; fărurii și blide înflorate, rame p. lcoane, globuri și lămpi, oglinzi țigle de sticlă.

Recomandă scule bisericesti:

Cupă și vas de botez; Potire argintate și pe dinăuntru aurite; Cădelniță; Căldărușe pentru apă sfințită; Candele de părete de bronz; Candele argintate; Cruci; Sfeșnice de altar și Candelabre. Ieftin de tot: Candelabru aurit, pentru 6 luminări, în mijloc cu vas pentru unt-de-lemn și glob de sticlă roșie cu prisme de sticlă cu tot K 43—

— La dorință servește cu catalog gratis și franco. —

Agronomii își pot face cumpărăturile în condițiunile cele mai avantajoase la magazinul economic și de unelte al lui

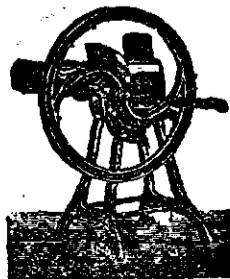
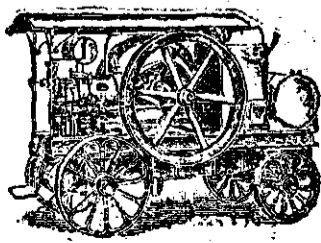
Kálló István és Társa

Telefon No. 850.

Oradea-mare—Nagyvárad

Teleki-u. No. 9.

Are în depozit, pe lângă avantajoase condiții de plată, tot-felul de mașini industriale și agricole, aparate, unelte, oleiuri, saci, mușamale funii motoare, automobile, stropitori etc. Cereți prospecte. — Expediție gratuită. — Corespondență în limba română. —

PETRY ÁRPÁD

orologier și optic, singurul vânzător de mașini de fotografiat „KODAK” în Oradea-mare-Nagyvárad, Rákoczi-út 3.

Mare asortiment de: oroloage de aur, entint, nickel, cu pendulă, deșteptătoare, idăreu cancelarie și de Schwarzwald. — Mașini de fotografiat și ajustări pentru amatori. Ochelari veritabili Rodenstock Diaphragma. Mare asortiment de sticle periscopice, objective, lornete, și de alte obiecte optice. — Prăvălia mea îi stă la dispoziția on. public un Refraktometru de Rodenstock (mașină pentru examinarea ochilor) prin ce se știe imediat ce fel de sticle sunt de lipsă. —

Specialitățile cosmetice ale lui Dr. Odor Béla, farmacist

se află în farmacia »Steaua de aur«

Aiud — Nagyenyed, Fötér, (cott. Alba inferioară).

Cremă de Aiud pentru folos de noapte. Mijloc ireproșabil pentru albirea și moierea pielii; nu conține nici un ingredient dăunător de mercuriu. Prețul unui borcan 1 cor. 20 fil.

Cremă de Aiud pentru folos — peste zi; deosebita moaie pelea, nu i unsuroasă și păstrează foarte bine pudra. Prețul unui borcan 1 cor. 20 fil.

Lichid pentru moierea și albirea mâinilor dă pielii un alb de culoarea marmorului. O sticlă 1 cor. 10 fil.

Săpun din cremă de Aiud cu miros admirabil cu 1 cor. 20 fil.

Pudră de Aiud în trei culori. O cutie 1 cor. 20 fil.

Petroform pentru spălarea părului oprește căderea părului și formarea mătreței, înărește pielea și ajută la creșterea părului. O sticlă 1 cor. 80 fil.

Spirit de plante din Ardeal. Făcut din frunzele și rădăcinile buruienilor de leac, dă părului un lustru frumos, și-l face moale. Prețul unei sticle 1 coroană 70 fileri.

Bay-Rum Samphoo pentru cultivarea părului și a pielii. O sticlă 2 cor.

Praf Sampoo pentru spălarea părului și țineră curată a pielii, mai ales la femei. Un pachet 25 fil. 10 pachete 2 cor.

Hair-Reneiver (lapte pentru regenerarea părului) părul cărunț își recapătă culoarea originală. O sticlă 1 cor. 80 fil.

Apă aromatică pentru gură și păstrarea și curățirea dinților. O sticlă 70 fileri.

Apă de gură Formosan pentru desinficierea gurei și a dinților. O sticlă 1 coroană 80 fileri.

Praf pentru dinți Hydrosan mijloc de mână întâi pentru albirea dinților și desinficierea gurei. O cutie 1 coroană 20 fileri.

Picături pentru dinți veritabile americane. O sticlă 60 fileri.

Lichid de brad (Espirt de Bois) pentru parfumarea camerilor și desinficierea apartamentelor bolnavilor. O sticlă 1 cor. 30 fil. Tub pentru înprăștierea acestuia 50 fil.

Internat nou în Lipova-Lippa.

Se atrage atențiunea onorațiilor părinți că în anul școlar 1910—11 se va deschide un internat de băieți în Lipova, corespunzător întru toate cerințelor moderne, a cărui supraveghiere generală va fi încredințată directorului școlilor medii, iar supraveghierea învățământului, corpului profesorial, pecând a stării sanitare va fi încredințată medicului orășnesc.

Din cauza lipsei de spațiu în anul întâi se va primi numai un număr restrâns de elevi, din școala de comerț, civilă și primară pe lângă taxe moderate.

Prospecte trimite la cerere:

A Lippai Diák-Otthon Igazgatósága
Lippán.

Mașini de scris IDEAL și ERICA
Gramofoane

Mașini de cusut VERITAS

(fabricație proprie) deasemenea cele mai solide părți constitutive: panglici de culoare, hârtie de copiat, ace, plăci etc. se găsesc la

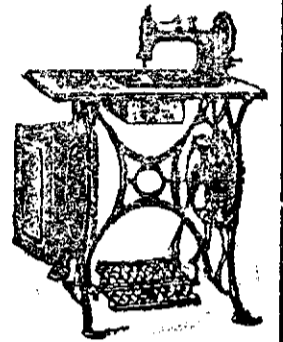
specia listul: Barthelmie György

Brassó, Weisz M.-u. 23.

Cel dintâi și cel mai bine asortat atelier — mehanic din Transilvania. —

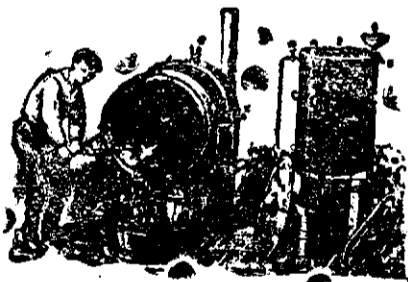
Atelier pentru reparat mașini speciale de scris, de ori-ce sistem și fabricație, deasemenea aparate mehanice fine etc.

Școala de scris cu mașina.

Friedrich Ohnweiler hărăgar în Szászsebes,
Ulița Petersdorfer Nr. 5.

Primește spre efectuare: instrumente de fabricare de spirt, cognac, licquer, țuică și instrumente de a condensa acestea. Mare magazină. Totfelul de instrumente și lucruri necesere la fabrici. Vase de aramă roșie pentru hoteluri birturi, instituțiuni etc.

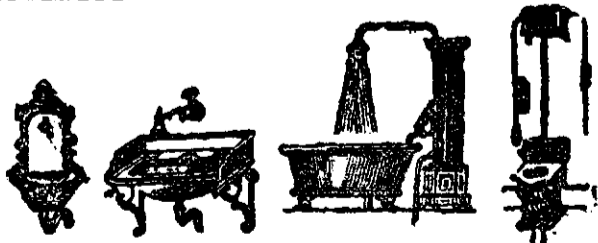

Vase de fier cafea, vase de spălat și curățit.

Mai departe primește și montarea și repararea fontanelor artificiale pe lângă prețuri moderate.

Comandele se execută din material de prima calitate.

Apaducte.

Cei ce doresc apaducte ieftine să se adreseze la antepriza lui **Pichler Ignátz, Cluj, Szép-u. I.** cunoscut atât în Budapesta cum și întregă țara. Telefon Nr. 779.

— Primește pelângă garanție orice lucrări din acest ram ca introducerea de apaducte și canalizare trebuincioasă pentru castele, comune, spitale, căsării și școale. — Specialist în sondaj. — Primește pe lângă condiții avantajoase ținerea în ordine și repararea caselor în cursul unui an. — Prospecte gratuit.

Telefon 670—579.

Telefon 670—579.

Inainte de ce ti-ai fi cumpărat

lemnele de

trebuință
pentru foc

cereți deslușiri asupra prețului,

căci eu nu numai că

vînd cele mai ieftine

lemne de foc

prima calitate

ci pentru un florin de stângen le și tai cu fe-restrăul propriu circular.

Așteptând binevoitorul sprijin, sunt

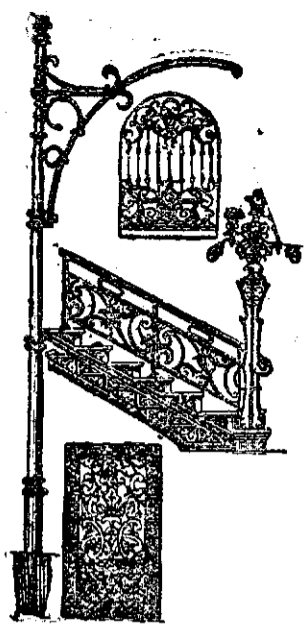
Cu deosebită stimă:

PETRU NOVAC,

negustor de lemne în

Arad, Óvár-tér 10 (lângă pod) și Teleky-u 4.

Lemne de foc mărunțate expedez acasa.

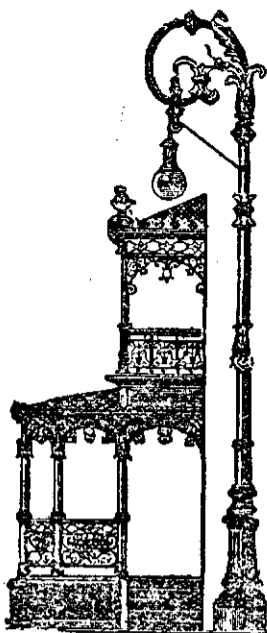
B. Bak Sándor

lăcătar și zidar specialist
Kolozsvár, Malom-u. Nr. 16.

Recomandă

vârteje pentru ferestrii
sistem Sultzberger, sunt cele mai bune, reprezentanță pentru părțile ardelen.

In nou zidita fabrică se execută:
tot-felul de lucrări de lăcătar, fiere pentru zidiri, compoziții de fier, gratii și lucrări specialiste de faur. gratii și lucrări de fier, etc. etc.

DISTINS CU MEDALIE DE AUR IN 1888 ȘI 1907.

Urmasul lui Schuller József — Ladányi József

armurar și depozitar de articole de vânatoare
Pécs, Király-u. 42. — Nagyvárad, Uri-u. 21.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public din loc și jur că am preluat magazinul de arme existent de 30 de ani și cu bun renume al lui Schuller József, pe care sunt numele meu îl voi păstra și pe mai departe. Având în vedere că depozitul de arme din Pécs, Király-u. 42, înființat la 1885 și-a câștigat cel mai bun renume, îmi voi da silința ca pe lângă serviciu culant și prețuri ieftine să câștig aceasta și

celui din Oradea Mare.

Țin în depozit

armele de cea mai bună fabricație,

cu repetiție și încărcătură în teavă, revolvere, pistoale, și totfelul de cartușe pentru arme. - Se dă deosebită atenție reparației și păstrării armelor. Se primește ca ucenic un băiat cu 4 clase medii, care vorbește românește. — Preț-curent gratuit.

Imprumuturi cu amortizație
și împrumuturi pentru funcționar, vinderea și cumpărarea de moșii și parcelarea lor o mijlocește mai avantajos: =

Biroul de Intermedare:

Vig Lajos

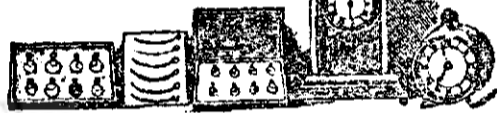
Arad, Piața Arpád Nr. 5.

— Telefon Nr. 671. —

JOHAN GENSTHALER

giuvaergiu și ciornicar,
în Orăștie. Szászváros.
Filiată în Szászsebes.

Vânzare de juvaere, de aur și argint și ceasornice pe lângă garanție și prețuri moderate. - Să fac orice reparații de juvaere și ceasornice de aur, repede precis și ieftin. — Serviciu conștințios. :-

Telefon 66-82.

FISCHER TESTVÉREK

■ lustruitori de sticlă și fabricanți de oglinzi; ■
■ pictură specială pentru geamuri de biserică. ■

BUDAPESTA, VIII., Mária-utca No. 11.

Pregătim ireproșabil oglinzi, plăci, dulapuri și apărătoare pentru uși. Primim execuția conștințioasă a oricăror lucrări din acest ram, apoi colorarea în sticlă ori mozaic a geamurilor de biserică, dormitoare, sufragerii, saloane, portale și porticuri.

== Mare depozit de sticlă în plăci. ==

Comandele atât din loc cât și din provincie se fac cu multă conștințiozitate.

Telefon 66-82.

Prima fabrică de casse și mașini din Ungaria

I. Anheuer, Timișoara.

Casse

de cea mai nouă construcție
sigur e contra focului și spargerii.

Casse cu pantere de oțel, tresoare și antrepozite
panterate cu deplină siguranță contra spargerii.

Casse pentru cărți din asbest.

Panțerarea locatelor pentru casse.

Uși și ferestri panterate pentru institute de bani, cea mai nouă construcție.

Preț-curent ilustrat se trimite gratis și franco acasă.

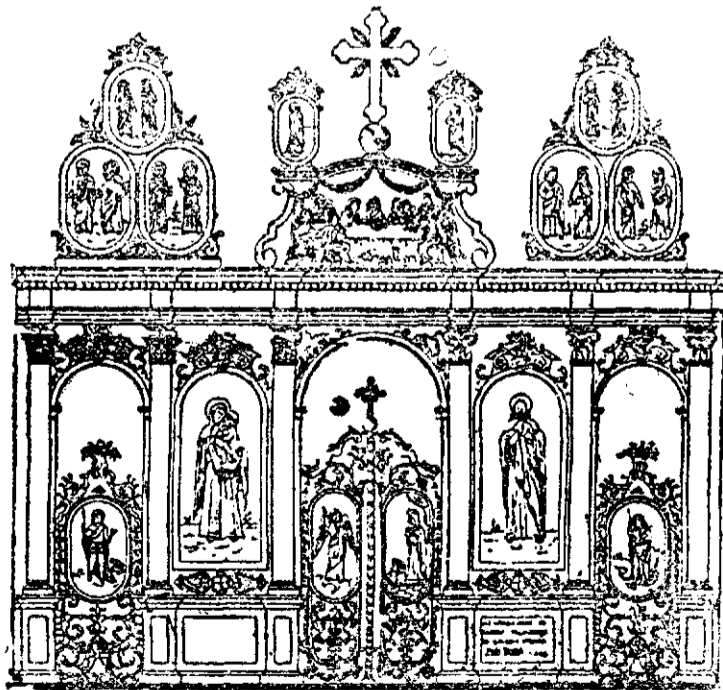
Fondată la 1870.

Fondată la 1870.

— Edificator de altare și iconostase bisericești. —

Komáromi László

Rákospalota (l. Budapesta) Str. Főut 49.

Edifică și aranjază pe deplin:

altare, iconostase, icoane, statuie, strane, amvoane, scaune (bănci) bisericești, ș. a.

Renovez pe deplin, ori în parte bisericile pe lângă prețuri foarte ieftine. Poftim pe ori-cine să binevoiască a compara preliminarele mele cu ori-care din străinătate.